

POLITISKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Duma laiko posėdžius, bet žmonės mažai rūpinasi duma, nes nuo jos ne daug gero laukia. Duma ta tapo suaukta ne žmonių nurašinimui, bet viliojimui užrubežiu bankų, kurie, be pritarimo Maskolijos žmonių atstovų, ne nori caro valdžiai skolinti pinigų. Ar pasiseks ir su duma pagelba išgauti pinigų iš užrubežių bankų, teipgi negalima žinoti.

Šiandien, užstojus piniginių krizių Amerikoje, pinigų ir Europoje nėra per daug, nes Europai prieina gėlbėti Ameriką savo pinigais, o čia jų reikia daug. Neužsitikėjimas bankams pakilo ir Europoje, žmonės iš jų traukia savo pinigus, o padėti nenori. Vokietijos viešpatystės bankas aukso ant pusės sumažėjo, tvirtiausia civilizuoto svieto banką — Anglijos banką dabar savo auksu sėpia Prancūzijos tautiškas bankas. P pinigų, ypač auksinių, niekur nėra per virš, išėjus Prancūzijos, caro randa gali juos gauti vien Prancūzijoje, bet jos bankininkai be rando pritarimo irgi negali skolinti, nes ir jie turėtų pinigų sėmėti iš rando pritarimo. Tautiškojo banko, kuriame guli keli milijardai auksinių pinigų, išvaikius vieną po kitą dvi dūmi, kada caro izdo ministeris kreipėsi į Prancūzijos bankininkus meldamas naujos paskolos, ir tie rengėsi caro ministerio meldimus išpildyti, Prancūzijos ministerių pirmininkas griežtai atsakė iš tautiškojo banko leisti išgauti auksą, o privatinieji irgi tiek ne turi savo krautuvėse, kiek jo caro randui reikia. Prancūzijos ministerių pirmininkas Clemenceau caro izdo ministeriui apreiškė, jog be pritarimo naujai paskolai Maskolijos žmonių atstovų. Prancūzija caro randui pinigų ne skols, nors supranta, kad pinigai caro randui labai reikalingi, nes net izdo ministerio biudžeto sumanyje parodytas nepriteklus 100 milijonų doliarų, o ištikro jis gal dar didesnis.

Dėl stokos vien pinigų caras sutiko suaukinti trečiąją duma, bet jos teises teip apribė, teip apskundino laisvę rinkimų, kad duma galėjo patekti ne Maskolijos žmonių atstovai, bet caro valdžios šalininkai. Su dviem dūmoms jau caro ministeriai Prancūziją prigavo, tai klausymas, ar galės prigauti su trečiąja.

Iš arti rando ir bankininkų stovinių laikraščių atsiliepimų galima manyti, kad Prancūzijos randa ir bankininkai žino, ko verta trečioji duma. Tos rusišios laikraščiai dabartinę duma į vadina biurokratijos atstovų, bet ne žmonių ir atvirai kalba, kad nepasikakys tokios dūmos pritarimu paskolai, nes ji negali nurašinti krašto, o be nurašinimo negalima ji ekonomikai pakelti, o be to Maskolijos turtingumas ne pakils, jos žmonės izdui neišstengs sudėti ne tiek pinigų, kiek jų reikia palukanoms nuo naujai užtrauktų paskolų. Jeigu randui taraujanti laikraščiai perserginėja žmonis, tai galima manyti, kad ir Prancūzijos žmonės ne pritaras naujai paskolai, o be žmonių pritarimo ir, bankai negalėtų tiek pinigų duoti, kiek jų reikia caro randui. Juk bankai teip savo, kaip ir svetimų kraštų randa skolina ne savo, bet žmonių į bankus sudėtus pinigus. Teisybė, Prancūzijos bankai už juos sudėtus pinigus ne duoda didelių palukanų, Maskolija nuo jai suteiktos paskolos turėtų duoti didesnes, bet kas iš to pasizadėjimo, jeigu paskolinsius sunku būtų iš stovinių arti bankrustystės caro rando išgauti ne vien paskolintus pinigus, bet ir pažadėtus palukanas. Juk dabar, užstojus netvarkai caro viešpatystę, jos izdas vien Prancūzijoje rautoms paskoloms uždengia

metinius nepriteklus ir teip traukia jai nuo seniai, nuo sidraugavimo Prancūzijos Maskolijai. Prancūzija davė jai Maskolijai daugiau pinigų negu kam nors kitam, iš to ne jokios sau naudos nesulaukė. Todėl dabar negalima įspėti, ar caro randa gaus kovai su žmonėmis Prancūzijoje paskolą, ar jos ne gaus. Jeigu jos ne gaus Prancūzijoje, negaus jos niekur daugiau.

Pereitą sanvatę Maskvoj bandyta nudėti vieną iš biuresnių caro tarnų — Maskvos generalgubernatorių Gerschelmaną. Vaziuojant jam, kokia ten moteris metė į jį karietą bombą, bet ji, nors išardė karietą, Gerschelmano ne užmušė. Metusi bombą moteris liko suimta, bet ji mirtinai sužeista. Kas ji yra, to nesužino. Ji atsiskė savo pravarde pasakyti, o mirtinai užgautas net caro nedori teisėjai nedrįsta kankinti, ypač kad ji yra ligonbuty daktarų globoj.

Maskvoj, turbūt, yra du biaužiausios veislės caro tarnai, panašūs Muravjevui Korikui, abu du vokiskos kilmės — jeneralgubernatorius Gerschelman ir policijos perdėtinis Rheinbot. Juo du mieste jau ne kartą parengė žmonių skerdynes. Dabar, kaip laikraščiai garsina, Rheinbot liko vienam, menšiuju nuo tarnystos paluosuotas, bet manoma, kad jis ne sugrįž jai į Maskvą, nes čia per daug žmonių kraujo pralėjo. Apart to, išėjo dar į aikštę, kad jo pagalbininkas, perdėtinis paslaupos policijos, pamedė didelius kysius nuo vagilių organizacijos, ypač vagiančios geležinkelio brangesnius siuntinius.

10 d. gruodžio Peterburge praidėjo garsi byla jenerolo Stoeselio, apkaltinto už nereikalingą atidavimą japonams Port Arthur. Kaip skaitytojai atmena, tirinėtoji komisija, padavusi Stoeseliui teismą, rado jį kaltu ir vertu net nužudymo. Su Stoeseliu apkaltinti yra teipgi jeneroliai Fock ir Riess, kaip praverdės rodo, visi vokiskos kilmės. Perdėtinis perkertinejančio jenerolo kaltę kariškojo teismo yra admiralas Diubasov, o teisėjai, jeneroliai, Kurpatkin, Bilderling ir Mylov. Apgynėjai reikalauja, kad teismas būtų patraukta visa karės ministerija. Jeigu jiems pasiseks, tai galima tikėti, kad žmonės išgars daug karės ministerijos slepiamų atsitikimų karės laike; apginėjai išvilks daug purvų. Maskolijos ukėai aiškiai pamatys, koki nedori yra visi, net augščiausias užimanti vietas caro tarnai ir jo numylėtiniai.

Sulyg Maskolijos teisių, jeigu teisme ištikro pasirodys, kad Port Arthur tapo japonams atiduotas be jokio reikalo, apkalkintieji jeneroliai turės but mirtim pasmerkti, bet caras turės tiesą juos nuo kilpos ar kulkos paluosuoti.

Garsus Amerikos kares ministeris Taft, Amerikoje žinomas kaip politikierius, bet ne kariskų reikalų žinovas, atlanke carą. Kalbėjosi su juom gana ilgą laiką, tik ne žinia apie ką. Gal apie purviną Amerikos tvirtųjų partijų politiką, apie menką doriską vertę jos politikierių? Kitų Europos valdonų Taft neatlanke. Reikia todėl manyti, kad Amerikos republikoniskieji politikieriai nori su caro randu užmegzti ankštesnį palitišką ryšį.

VOKIETIJA.

Didžiausia viešpatystė sudeant Vokietijai — yra Prūsai, todėl Prūsų karalius yra Vokietijos ceciorius. Užtai laisvę kitose Vokietijoje sudedantiose viešpatystėse daug didesnė negu Prūsiose. Tuom tarpu po Prūsijų valdžią yra lenkai, lietuviai ir danieliai. Persekiojimuose ne vokiečių Prūsų valdžios ne vienam pereina net Maskolijai, nuo Prūsų ne vieno mokinas ir maskoliskieji valdininkai. Stai, dabar Prūsų randa jos seimui padavė sumanyją, kad kolonizaciją komisijai būtų daleista prištvestinai nuo lenkų rytinėse, nuo buvusios Lenkijos atimtos provincijose, išpirkti žemės plotus. Tam tikslui reikalaujamas kreditas su viršum pusės milijardo markių. Kadangi Prūsiose rinkimų tvarka labai panaši tvarkai dabar įvestai Maskolijoje, tai j seimą retai patenka pažangesniejie gaivalai, jame vadžias laukio su valdžia einanti reakcionieriai. Todėl ir kuncleris Buelov, kuris yra perdėtinis Prūsų ministeris, manė, jog jo sumanymai išpirkti priverstinai žemę nuo lenkų seimas pritaras. Bet šiūm kartą asprisko: seimas sumanyją pavadė ištirti specialiskai komisijai, o toji ji atmetė. Nežinia tik dabar, ar Prūsų ministeriai visą sumanyją atsiims atgal, ar gal, kiek pertaisę, vėl paduos jį seimui užvirtinti.

Zinoma, šiūm kartą tasai sumanymas kreipiasi prieš lenkus vien, kadangi terp lenkystės ir vokiektystės eina rytinėse Prūsų provincijose smarki labai kova. Bet syki išgavęs seimo pritarimą, Prūsų randa turėtų tiesą juaigi, taigi priverstinai žemės išpirkima, vartoti prieš visus jam kokiū nors neparankius, nemielius gaivalus, taigi ir prieš lietuvius, serbus lužėnus, danielius, prieš Alzatijos prancūzus.

ŠVEDIJA.

Pereitos nedėlios rytą pasimirė Švedijos karalius Oskar, išgyvenęs apie 80 metų. Jam viešpatuojant, svarbiausiu atsitikimu buvo visiškas atsisikrymas nuo Švedijos Norvegijos. Karalius rods priešinosi atsisikrymui, protestavo prieš tai, bet visgi jį galima pagirti ben užtai, kad ne daleido kruvinos karės ir tokiu būdu nuo mirties išgelbėjo ne vieną tūkstantį kareivių, vieno ir kito krašto ukėš.

Nors Švedija nedidelė, mažai veria terptautiskose politiskose prietikiuose, bet pasimirusio karaliaus, kaip žmogaus, veik visuose civilizotuose kraštuose įtekmė buvo gana didelė. Net didesles viešpatystės, užgimus nesutikimams, kreipėsi prie Švedijos karaliaus, rinko taikytuos nesutikimuose. Ir toji rolė gal jis tiek tiek gero padarė, gal sumazino tautų vaidus, iš kokių paprastai gema kruvinos karės. Sostą užėmė pasimirusio karaliaus sunus, kuris viešpataus kaipo Gustav V.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus, Kauno ir Gardino generalgubernatorius nubaudė "Vilniaus Žinių" redaktorių priekusijį advokatą Joną Vileišį 300 rublių pinigines pabaudos už nepatalpinimą "Viln. Žinių" Num. 166 straipsnio "Vilniaus Vyskupato Roppo pašalinimas". Generalgubernatorius matas tame straipsnyje "aiškių valdžios darbų iškreipimą", kaip praneša valdžios laikraštis "Vil. Viesnik". Pabauda liepta įnešti trijų dienų tarpe, kitaip policija aprašysianti J. Vileišio mantą.

Spalių 30 d. Kuktos spaustuve policija konfiskavo M. Dovoinos-Silvestravičiaus eilių lapelį "Litva do Bialej rusi". Tos eilės lenkiskai parašytos šaukė baltgudžius tautiskai susiprasti ir eiti išvien su lietuviais.

Neseniai pasibaigė Vilniuje sušaužiamas stačiatikių šventikų iš Lietuvos gubernijų. Nutarta įkurti prie Lietuvos archyvkupijos misiją kovai su katalikyste ir bedievyste.

Turkų keptuvėje prie Vilniaus gatvės (No. 14) kažinkas pavogė geležinę kasą, kurioje buvo 3,300 rublių. Seimta trijų itariamieji vagystėje turkai. Kasa su pinigais rasta netoli Vileikos. (Iš "V. 2.")

Vilniaus apskrčio kariūmenės vadas įdavė teismui 11 kareivių, kurie, norėdami pabėgti iš kaledimo Autakalnyje No. 14, buvo išsikase sau urvą pabėgimui.

Lapkr. 6 d., antrą valandą dienų, Popų gatvėje einančią sau ramiai moteriškę apipulė du kazoku ir ją perbloškė, emė mušti ir sužeidė, norėjo pabėgti. Bet vieno įgdvėję nupulė kepturę ir kada įsai grįžo ją pasiimti, tapo suimtas. Sunkiai sužeista moteriškė nugabenta į Savičio ligonbutį.

Vilniaus karo teismas 6 Lapkričio nagrinėjo Minske bylą Konstantino Baziluko ir jojo monistos Julijonos, Serbijaus Kanonovičiaus ir Aleksiejaus Ciechanovičiaus, kaltinamųjų už užpuolimą su eksploptacijios tikslu ant kunigo Valtekuno sodžiu Blon, Igumeno pavieto. Į vejančius juos sargybinius ir dvaro Blon užveidą jie metė bombą ir šaudė ir sužeidė užveidą ir vieną sargybinių. Karo teismas pasmerkė pakarti Baziluką.

1 Sausio 1907 met. Vilnių buvo 174,291 gyventojas: 90,038 vyrai ir 84,253 moters. Iš jų pravoslavų: 15,532 vyrai ir 29,099 moters; katalikų: 29,532 vyrai ir 29,099 moters; žydų: 43,191 vyrai ir 38,004 moters; likusieji: sentikiai ir kiti. Kas metai gyventojų skaičius pasidavė: 1907 vyrai ir 795 moters, iš kurių: pravoslavų vyrų 240 ir moterų 281; katalikų vyrų 568 ir moterų 637; žydų vyrų 118, o moterų skaičius sumažta 197 ypatomis.

IŠ MAISOGALOS.

Vilniaus gub.

Vakar atsisveikino su savo parapijiečiais kun. Alfonsas Petrus. Prabuvo jis čia ketverius metus. Čia jam beklebonaujant, Maisogalos lietuviai, kurių trečdalis tebeskaičia lietuviskai, biškį atgijo; susilaukė jie savo bažnyčioje nors syki į mėnesį lietuviškų pamokslų. Praėjusią žiemą turėjo jį taipogi savo vaikams įkurtą kun. Petrubio mokyklą, kur buvo išgudoma lietuvių kalba. Vietinių lenkų en-ekų saujalė baidiai nudžingo, matydami savo priešą išsikraustant iš Maisogalos; o išsikraustyti jam reik toli, nes norint nuvažiuoti į paskirtą jam vietą — Nalibokus, Ašmėnos paviete, reikia važiuoti pro Vilnių, Minską, už Minsko dar penkis stotis ir nuo gelžkelio arklais 40 verstų; didžioji vietiniai en-dekai dar dėl to, kad vieton kun. Petrubio, paliepus vyskupijos valdytojiui, kaunaukui Francevičiui, liko paskirtas kn. Gabševičius, nors lietuvius, vienok lietuviskai nepokas. Stai kaip mūsų dvasioskio valdžia apsieina su savo darbiniais kunigais: lenkus traukia kruvon, arčiaus Vilniaus, arba ir pačiam Vilniui; lietuvius gi veja iš Vilniaus tolyn ir išblaško po vyskupiją taip, kad vienas atsiduria netoli Varšavos, antras — kur ten už Minsko, trečias — netoli Danguvos kranto, ketvirtas dar turi traukti tie į Berlyną. Ir darbuokis čia dabar, kad nori, bendrai panorek suveiti su savo draugais bendrą reikalą apsarstyti Vilniaus vyskupijos kunigai lietuviai turi savo dvasioskoje valdžioje tikrai gerą pamotės pavelskį, kuri vienu savo vaikais lenkus užjaucia, padeda jiems darbuotis, ir už jų darbą meilingai paglosto; kitus — gi savo vaikais — lietuvius nenoriai užkencia, o matydama juos besidarbuojant, raukos, pyksta, išskirsto. Nors toksai mūsų dvasioskosios valdžios pasielgimas rodo Lietuvui ir jį kunigų persekiojimą, vienok — tūčias tai darbas, kenkėdas vien tik pačiai R.-K. Bažnyčiai. Nebesuturėsi Lietuvos pirmyn žengimo.

IŠ KAUNO.

Daug buvo rašyta apie kalė-

limus, tad ne pro šalį bus pasipažinti ir su Kauno kalėjimu. Kauno kalėjimas stovi ant Nemuno kranto. Iš lauko dirstelėjus, jis turi gana dailią išvaizdą, bet viduryje visiškaai kas kita. Kameros be langų, kitose kameroje tik geležinės grotos riogso. Kalinių pastaruoju laiku čion yra 478 viso labo. Politikos nusikaltėlių 124. Kaliniai čion naudojami suliginamai dideli liuosybe. Per ištisas dienas kameros atidarytos. Kaliniai vaikščioja iš vienos kameros į kitą. Kada nori, tada išeina ant kiemo. Daro susirinkimus, ant kurių buna svarstomi visokios rūšies klausymai. Gaila tik, kad kalbėti juos mažai yra: viso labo — ant vienos rankos pirštų paskaitai ir tai per daug.

Spalių 17 d. buvo čion padaryta bendra su kriminaliskaisiais manifestacija. Ant kiemo buvo pasakyta, dėlei tulų priežasčių tik viena kalba. Pagaliau buvo iškelta juoda vėliava su raudonu parašu: "Drausiu draugai" "Mir-tis tironams" "Lai gyvuoja liuosybė". Dainuodami revoliucijos dainas, kaliniai, iškėlė vėliavą, vaikščiojo po kiemą ir demonstratyvškai su dainomis ir vėliava grįžo į kameras. Kalėjimo administracija čion nepasirodė.

Spalių 21 d. kalėjimo administracija panorėjo suvaržyti kalinius. Tuoj kaliniai pakėlė as-trų protestą. Visi kriminaliskie-jie darbininkai nustojo dirbė kalėjimo darbą: virtuvėje nieks negamino valgio, malkų nieks nėjo pianti ir kirsti, duonos nekepė, — abelnai, visas kalėjimas apmi-rė. Kalėjimo administracija, matydama, kad nieko nepadarys, tuoj nusileido ir apie 12 valandą varžomieji įstatymai tapo at-maityti. Kalėjimas vėl atgijo. Kalėjimas yra rankose kalinių. Ką kaliniai nori, tai daro.

Kauno gubernatorius nubaudė "Nedėdienio Skaitymo" redaktorių, kun. A. Dambrauską, 300 rublių pabaudos už nepatalpinimą 42-me to laikraščio numerį straipsnio apie vyskupo Ropo pašalinimą.

Pabėgo su pinigais į Prūsiją Palangos pašto viršininkas. (Iš "V. 2.")

IŠ PLUNGĖS.

Telšių pav.

Plungės Apygardoje daug prisviso visokių vagių. Buvo susitaisiusi kuopa žmogudžių, du žmogų negyvai užmušė, o daug kitų apipulė. Tai kuopai priklauše visai dar jauni žmonės, galima sakyti, berniukai 18 — 20 metų. Dabar juos pašalinio, teismas pasmerkė juos katogron. Bet dabar ir dažnai girdėties, tai vienu, tai kitu išlaužta kamara, drabužiai ar pinigai išvogta, o neseniai buvo jau ir vėl susitvėrusi kuopelė, kuri apsiginklaviusi, atvirai užpuolė gyventojus. Naktį užpuolė Jerubaičių Narkų, permuše jai galvą ir atėmė 120 rb. Po kelių dienų pavogė iš Zlibių klebonijos dvejus divarčius (roverus), kuriuos, atvažiavę svečiai, pasistatė priemiesnyje. Bet tai jiems nepasisekė. Plungės gyventojas Žilinskis, kurio pavogta divarčiai, pajuto, kad ant Telšių ke-liaus pas Narmontą vieši kažkokie nepažįstami žmonės; paėmęs du sargybinius, nuvyko tenai ir du vagiū suėmė; juos ir Narkus pripažino. Kitose vietose tie patys plėšikai skelbino save "siciliskais". Kad ne Žilinskio drąsa, tai tie vagiū būty ir tolesniai plėšė žmonis, nes mūsų policija neveikia, o apvogti žmones, bijodami atmonijimo, nenori ir garsinties, kad juos nusikraudė.

IŠ KALTINĖNU.

Raseinių pav.

Kaltinėnų valsčiaus, Spingių sodžiaus gduai-sentikiai (stara-rieriai) šį metą emė reikalauti iš valdžios j savo mokyklą senti-

kio mokytojo vieton ruso, kuris ligišioliai pas juos buvo; idant greičiaus tas rusas iš mokyklos išsikraustytų, spingiskiai nutarė neduoti jam siems metams buto. Nežinia, kaip čia būtų apsisvertę prispaustas rusas, kad šventikas (popas) nebutų perkalbėjęs spingiskius godus savo reikalavimus atidėti kitiems metams, o dabarčiu laikyti tą patį rusą. Gražus pasirodė savo teisių su-pratimas Spingių gyventojų! Gaila, kad tai ne Kaltinėnų žemai-čių, kurie savo trijose mokyklose užlaiko mokytojus rusus ir ne-sirupina jų pakeisti mokytojais lietuviais, padarius valsiūje tam tikrą nutarimą ir pasiulus jį val-džiai. Kaltinėniskiai dar negali suprasti to, ką jau žino jų kai-mynai, Spingių sentikiai ir kiti Lietuvos gyventojai, jog lietu-vių katalikų vaikus privalo mo-kinti lietuvius katalikas moky-tojas.

D. Žvygas.

(Iš "V.")

IŠ SKUODO.

Kauno gub.

Reakcijos vis didesnis įsivyravimas augte auga nebe kas die-ną, bet kas valandą; kas vakar buvo "nė pokam", tas šiandien didelė nudėmė netik ką jau prieš "įstatymus", bet labiausia prieš despotiską, kad ir menkiausio policijos nario nuomonę.

Siomis dienomis krito auka į sargybinių nagus vienas iš skuodiskų šviesos platintojų, p. Kaje-tonas Zaremba, kuris šią vasarą buvo padavęs Kauno gubernato-riui meldimą leisti atidengti jam prie bažnyčios lietuvišką knygynė-lį (jau tai tretysis Skuode) ir ligi leidimo gavimo nuo L. Jaka-vičius agento I. Burzinskio susi-pirko lietuviškų knygų. Tai ne-tikėtai, spalį m. 8 d., minėtojo Zarembos namus apšautė gau-ja nelauktų svečių, butent: 8 Skuodo sargybinių, ir 3 iš Kre-tingos; pasienio sargybos virši-ninkai išdraskė visus namų kampečius ir atėmė visas tas supirktas knygas, kurių daugiaum-ning 42-me to laikraščio nume-ryj straipsnio apie vyskupo Ropo pašalinimą.

Naktį j Spalių 7 d. kasžinkas kėsinosi uždegti kapitalisto žydo Urdango viešbutį "Kurlandija" (Hotel de Kurland) Ilgojoj gat., medinės sienos buvę tirštai ži-balai aplieta; piktadaris, išvydęs priešais ateinantį žmogų, pabė-gęs.

Damazas Treigys.

(Iš "V. 2.")

IŠ KOVARKO.

Ukmergės pav.

Siomis dienomis emė lanky-ties pas žmones koks tai nepa-žįstamas jaunikaitis. Apistojęs kur ant nakvynės, tuoj pradeda šnektėti apie buvusius mūsų apy-linkę atsitikimus. Sakosi, daug vargo nukentėjęs, pakol užmušęs Kovarsko uriadniką Matuliau-skį, Anykščių anstolį Orlovą, Žemaitkiemio raštininką Pali-pianką ir kitus. Paskui prade-da klausties, bene žinia, kur din-go jo draugai tokie ir tokie, bet ligišiolie nieko nesužinojo. Pa-mažu tai vienas, tai kitas pra-deda atsiminti, lyg rodos matę šį jaunikaitį ir ankščiau, butent Anykščiuose, perpus policijiskuo-se rubuose, sargybinio kelnėmis ir kepture bevaikščiojant. Galų gale šnipas pasirodė nauju Troš-kunų uriadniku Čondel. Pas vieną senutę Kovarskė, įsiprašęs nakvynės, Čondel jai sakė, buk jam nurodė jos butą nakvyni jo "draugai", kurie pas ją buk pak-voję. Klausinėjo, kur josios dukta, kas girdėt Kovarskė, kur Kuzma (dabar dūmos atstovas) ir kiti "draugai", bet nieko ne-

pešė: mat jina! buvo jį pažinū-si. Neperseniai, geriant aludę keliems vyrams, įbėga joni koks tai jaunas vyras ir šaukia: "Vy-rai, einam, einam! savo draugą, kuris užmušė Ma-ulianskį, atim-sim!" bet — pažino Čondelį; kad nebutų suspėjęs išsokti, butų bu-teliu gavęs nūc įnirusių vyrų.

Žaibas iš pakelės.

(Iš "2.")

IŠ ŽAGARĖS.

Šiaulių pav.

Rngsėjo 9 musų jaunasis ku-nigas Bielskis, atsisveikindamas su savo parapijonais (jį iškėlė į Laukę), pasakė karštą pamoks-lą. Pristudėdamas paprastus kunigų taktikos, zinoma, gerai išbarė "cicilikus", kad jam pa-kajaus neduoda su taja savo "Ža-rija", bet pervis daugiau kliuvu tą dieną klebonui Tamašauckui. Kone verkdamas, musų kunigas skundė, kaip klebonas jį pra-tai užlaikęs, kaip paskyrę jam klebonijoje tokį butą, iš kurio tiesiai negalima iesti pas klebo-ną, bet vis, kad reikia eiti valgyt, tai turis vaikščioti per lauką, nors tau lytų ar snigtų. Po bu-tu esąs sklepas ir iš apačios eina, bet kas valandą; kas vakar buvo "nė pokam", tas šiandien didelė nudėmė netik ką jau prieš "įstatymus", bet labiausia prieš despotiską, kad ir menkiausio policijos nario nuomonę.

Siomis dienomis krito auka į sargybinių nagus vienas iš skuodiskų šviesos platintojų, p. Kaje-tonas Zaremba, kuris šią vasarą buvo padavęs Kauno gubernato-riui meldimą leisti atidengti jam prie bažnyčios lietuvišką knygynė-lį (jau tai tretysis Skuode) ir ligi leidimo gavimo nuo L. Jaka-vičius agento I. Burzinskio susi-pirko lietuviškų knygų. Tai ne-tikėtai, spalį m. 8 d., minėtojo Zarembos namus apšautė gau-ja nelauktų svečių, butent: 8 Skuodo sargybinių, ir 3 iš Kre-tingos; pasienio sargybos virši-ninkai išdraskė visus namų kampečius ir atėmė visas tas supirktas knygas, kurių daugiaum-ning 42-me to laikraščio nume-ryj straipsnio apie vyskupo Ropo pašalinimą.

Naktį j Spalių 7 d. kasžinkas kėsinosi uždegti kapitalisto žydo Urdango viešbutį "Kurlandija" (Hotel de Kurland) Ilgojoj gat., medinės sienos buvę tirštai ži-balai aplieta; piktadaris, išvydęs priešais ateinantį žmogų, pabė-gęs.

Damazas Treigys.

(Iš "V. 2.")

IŠ JONISKIO.

Šiaulių pav.

Pėtnyčioj, Spalių 19 d. apie 11 valandą vakare, 5 apsiginklavę vyrai įsiveržė pas Efr. Kaganą, malunu savininką. Atėmė re-voļverį į krutinę, pareikavo pi-nigų. Bet Kaganas ne kvailo bu-ta — pakėlė trukmą. Užpuoli-kai pabėgo. Už kiek laiko atvy-ko sargybinių ir nors nieko jau neberado, pradėjo daryti kratas, kas jiems pakeliui grįžtant pasi-taikė. Tokiu būdu išskėrė 10 — 15 žmonių. Ant rtytojaus suėmė keliatą visiškai nekaltų žmonių, tarp jų 16 metų vaikina.

Darbininkas.

Subatoj, Spalių 20 dieną, į So-baciūnų kaimą atvyko uriadnin-kas su sargybinių ir darė kratą pas Rutkų ir kitus. Nieko nerado, tiktai pas vieną jų tē-vų tėvą rado šaudyklę. Už ma-žiausį pasipriešinimą taip bai-siai primušė, jog vienas sumuš-tyti ligoniu virto ir negali vaik-ščioti. Kiek patyrėm, tai vienas viensėdis, susibars su kai-kuriais Sobaciūnų kaimo ukininkais, užsiundė ant jų sargybinius. Ma-tyt, jis pradeda sekti garsaus nu-šautojo, oberšipo pėdas.

Po šnipo nušovimo tai pirmas atsirado toks drąsuolis.

Darbininkas.

(Iš "2.")

IŠ SENAPILĖS.

Dėlei vaikų vagysčių želsur-gis Novliskis tapo perkeltas iš Vilkaviškio į Senapilę už žem-sargį. Bet vaikai ir č

vė savo amatą varė iki nesugavę bevaigian 2 antis žydėlio; pagavę, vedė atiduotį žemės rankas, bet sutiktas žemės rankas pasakė: kam dar mums vedat, pasakykit jū tėvui, ir liepė vaikus paleist. Ant rytojaus, atėjęs Novliskis, visap tą žydėlį, kurio ant buvo voge, išpludo ir žadėjo paduoti teisman už vaiko apvogimą ir neva sumušimą. Tai tokia pas mus policija. Paduoda teisman ne už vogimą, ale už nedavimą vogti. Tarp Senapilės žemės rankų yra keletas lietuvių, kaip tai Petras, kuris kiti žinomi savo blogais darbais iš seno. Geras žmogus neina už žemės, o kad ir norėtų pastoti, tokio neprimi čion Lietuvoj, o gabeną kur Gudijon. Čion lieka vien nedoraisieji.

Tekšys.

(Iš "V. Z.")

IŠ JUODVARIO.

Vilkaviškio pav.

Sunkus dvaro darbininko gyvenimas. Gerai dar tam, keno maža šeima, bet koks padėjimas, to pas ką šeima susideda iš kelių žmonių: kaip nori, tada sukis, o su duona neišeisi... reiks bėdas kęsti. O čia toks p. Leberis, Juodvario ir kitų aplinkinių dvarų valdytojas, dar sumazino darbininkų algas. Pirmą jie gaudavo: 30 rub. pinigais, 30 šep. rugių, 10 šep. miežių, 10 šep. avių, 2 šepelių kviečių, 1 šep. žirnių; galėjo laikyti 2 karvi, 3 avis. Dabar duoda: 28 rub. pinigų, 28 šep. miežių, 7 šep. avių, 2 žirnių, kviečių visai neduoda; gali laikyti per žiemą 1 karvę ir 2 avi. Po Jurginių, kas laikysis po 1 karvę (mat pavasary), kas nori, gali nusipirkti dar vieną karvę, gaus iš dvaro po 1 kvortą pieno. Ir pragyvenk is to, žmogus, su šeima ir antrininku!

Grybas.

IŠ JAVARAVO VALSČIAUS.

Senapilės pav.

Valstiečiai nutarė sueigoti, kad šventadieniai smulkės būtų uždarytos; ir reikia stebėtis, kad valdžia išpildė jų nutarimą ir jau trečia savaitė šventadieniai visos smulkės uždarytos. Pavyzdis vertas sekimo.

Tekšys.

(Iš "V. Z.")

ŠVIESOS VARŽYMAS LIETUVOJE.

Kas iš mūsų spėjo užmiršti aną laiką, kada netekė Didžioje Lietuvoje savosios spandos, klaidžiojome patamsė po 40 metų kaip anie žydai Arabijos tyruose. Daugelis dar gavome skaudžiai nukentėti kiek krūtų persekiojimų, kiek nuovargio, ir nakčių be miego. Buvo toks atsitikimas, kad ir dabar šilpuliai perima, nors jau keletas metų pralinko — kada sykį šalta vėliavas rudens naktis su geroku plaukuotu lietuvišku knygu, ir laikraščiu, bėgdamas nuo šnipų, dideliame miške įpuoliau lig pažasęjį ir balą ir ką tik galo ten negavau. Bet vis ne Sibiras arba ištėrimas!

Amžinos atminties Muravjev, su sėbrais, atėmė mums lietuviškas knygas, lėmė per tamsybę pravyti lietuviams tiltą į surusėjimą, vildamas, kad is tos chaoso miglos šitieji, yt peteliskės (drugiai) išnauo išsivystę, pabus jau rusais ir stačiatikiams; bet skaudžiai nusivylė: lietuviai visai neišsinerė iš savo kailio, bet kaskart sumaningaus gailyno Prusose įkurtą šviesos žiburį. Ypač prieš pat spaudos šlapus sienos atgavimą taip buvo pripratę prie šios paslėptos kovos, jog šviesos platinimą daugelis apsirinko už ypatingą amatą. Pazįstu keletą ypatų, ką žinią apie spaudos sugrąžinimą nevisai maloniai priėmė, prie šių ir sąs pats prigulėjau. Mums rodi, kad is šlapus sienos mūsų raštijos, kaip rusintojų panciais suvaržintos, mažai naudos bus; ir tuo stropiaus geidėme trukti apie nelegaliskąją literatūrą Prusose.

Biurokratai aiškiai pamatė, kad lietuviai neregals, patįs sukliko apuoko balsais savo laikraščiuose "Nov. Vremia" ir k. (žiūr. "Tėvynės Sargas" No. 3 — 4 už 1903 m.) greičiaus legalizuoti lietuvių spaudą, nes ji bekryptanti suvis į priešingą pusę "rusiškąjį darbą Lietuvoje" tuom pačiu į tikrąjį jo tikslą išsukia. Ant kart perdaug įtempti rusinimo panciai su trenkumu pertruko, lietuvų krutinės

lengviaus atsikvėpė, pasipylė knygos ir laikraščiai, kurie tautinį atgyjimą umu laiku dvigubai paskubino; "obrusiteliai", pamatę ne tuo keliu užėję, kur tikėjosi pasiekti savo tikslą, vėl susigriebė ir sugrįžo prie senojo amato — kliudyti bent tų raštų platinimą; šiandien gubernatorių kanceliarijos sąslavyne mėtosi popierių su "meldimais" čia ar čia leisti įkurti lietuvių knygyną. Kalkuriems po 3 — 4 užklausiui, kur dingio jų prašymai, duota neaiškus supainiotas atsakymas prikišantis kazkokias "neistikimybės", matyti vietinio uriadninko ar žandaro nupieštas, o kitiems duotas griežtai užgnantis atsakymas be jokių paaiškinimų. Man žinomamame Telsių apskrityje daugelio ypatų pastaruoju metu paduotieji prašymai visi paliko atmeti. Sačią miestelyje viena moteriškė norėjo išgauti leidimą knygynui atidengti; gubernatorius užgynė; paskui tulas vaikas iš čia pat vėl iš savo meldimo tiek pat telaimėjo. Kalvarijos varotojų draugija norėjo savo sankrovėje įkurti knygyną, sulaukė tik tokio atsakymo: "prašymas be pasekmių" (žiūr. "Vilnis" No. 1); panašiai atsakytą ir siuvėjų L. Šėmai iš Skitodo miesto. Jokio atsakymo gana ilgą laiką negavo, kiek žinau — vienas žmogus iš Telsių, kitas iš Židikų, ir iš Mosėdžio miestelio K. Ramanauskis. Bet užtai meldimai įrengti kur nors "traktierinė", ar alinę niekuomet nepaliko "be pasekmių".

Mūsų raštija kasmetai pasipuošia šimtais naujų knygų; ketiose Lietuvos vietose jų visad yra pakaktinai, bet nesulyginamai didesnėje dalyje labai jų stokuoja, ir nors nedideli knygynėliai labai būtų pagelaujami; — keliaujančių knyginių nėra, žmonės patįs-gi nežino, kaip knygas krasa parsisizdinti. Mano nuomone, tą spragą galėtų užtaisyti lietuvių centraliniai knygynai, kaip tai: "Vilniaus Žinių", "Lietuvos", "Slapehienės" ir k. įtaisydami kur reikiant savo firmų skyrius (filijas); pirmas tokiu geradariu pasirodė Rygos knygynininkas L. Jakavičius, uždedamas filijas: Skunde pas ką tik minėtąjį Šėmą, ir Mosėdyje pas Ramanauskį.

Norintiems knygyną įkurti, vietoje ką bereikalo pinigų mētyti kabinėjanties į valdžią, patartiau verčiau kreiptis kad ir į minėtąjį Jakavičių arba kitus knygynų savininkus, (jei jie šituo dalyku užsimti neatsisakytų), teip verčianties mažiau esiti suosimosi, ir leidimo iš valdžios išgavimas lengvesnis.

Damazas Treigys.

(Iš "V. Z.")

LIETUVIŲ MOTERŲ SUSIVIENYJIMAS.

1. Tikslas.

Lietuvių Moterų Susivienijimas stato sau tikslan:

a) pagerinimą moterų buvimo politišku, visuomenišku, juridiskų ir ekonomiskų teisių iškovojimui;

b) pakėlimą Lietuvos tautiškos kultūros;

c) pakėlimą apšvietimo visų gyventojų, o ypač moterų;

d) sulyginimą visų moterų teisių su vyrų teisėmis.

2. Tikslų įvykinimas.

Tikslų įvykinimui L. M. S. pagal savo išgalę:

1) Stengiasi suvienyti Lietuvos moters visų luomų, sluoksnių ir profesijų į įvairias kuopas ir kuopas, su įvairiaisiais tikslais ir užmąnymais savo naudai ir tėvynės labui. Tokiu susivienijimu stengiasi moteris sužadinti savarankiskumą ir supratimą savo padėjimo, o kartu išauklėti jos politiską ir visuomeniską nepriklausomybę;

2) užsiima teoriskų moterų klausimo iširsimu;

3) užsiima tirinėjimu lygių moterų buvimo padėjimo kaip ir visos krašto ir stengiasi, kiek galėdama, prisidėti prie pakėlimo tautiškos kultūros;

4) rupinasi liaudies apšvietimu, labiausiai moterų;

a) kuria ir užlaiko mokyklas, atkartojo kursus, vakarines ir nedėlines klases ir visokias kitas mokslo ir amatų įstaigas kaip vaikams, taip ir abiejų lyčių suaugusiems;

b) įsteigia nuolatinius, laikinius, arba perijodiskus pedagogiskus ir abelno mokslo kursus ir lekcijas;

c) įrengia mokytojų susivaižinimus, parupina mokytojų knygynus, įkuria pedagogiskus muzėjus ir parodas;

d) įkuria ir užlaiko liaudies ir viešus knygynus, skaityklas, muzėjus, parodas, o teip-pat visiems prieinamus skaitymus, pasikalbėjimus, kursūs;

e) išleidžia ir platina knygas, mokslo rankvedžius, paveikslus ir perijodiskus išleidimus, priitaikytus prie L. M. S. tikslo; įkuria knygų krautuves ir samdo neiskus knygoms po sodžius pardavinėti;

g) skelbia konkursus ir dalia dovanas, premijas ir kitus įvairius paraginimus prie darbo, priitaikyto prie L. M. S. tikslo; i) prisideda pinigiskai ir visokiais kitais budais ir šelpia įvairias įstaigas ir atskiras ypatas, įkuriančias ir užlaikančias visokių tipų mokyklas, klases, kursūs, knygynus ir skaityklas.

Vienu žodžiu, L. M. S. visokiais budais ir išgalėmis stengiasi platinti, kelti ir stiprinti apšvietimą tarp savo krašto žmonių, nes gerai numano, jog su jo pasiekimu pasigerys padėjimas taip visos tautos, kaip ir moterų;

4) įrengia įvairias įstaigas ir vartoja visokius progumus moterų išluosavimui nuo visokių prispandinų, nuoskaudų, iškovojimui pilno teisių sulyginimo taip politiskų, visuomeniskų, kaip ekonomiskų ir juridiskų.

Su tuo tikslu L. M. S. stengiasi visokiais budais įgyti įtekme ant visuomenės.

Reikalui atsitikus, stato, lietuvų-moterų vardu, visokius reikalavimus, arba siunčia prašymus ant rašto, arba savo delegates į visokias valdžios arba visuomenės įstaigas; paskiria nuo L. M. S. įgaliotines į įvairius valdžios arba tarptautiskų kongresus ir susivaižinimus, turinčius panašų tikslą su L. M. S.

Kartu su tuo L. M. S. stengiasi visokiais budais pagerinti moterų gyvenimo santikius, jų padėjimą šeimynoje.

Ypač L. M. S. rupinasi pakėlimu susipratimo ir organizavimosi norą tarp uždariaujančių moterų ir įrengimu apgynimo jų darbo ir padėjimo.

(Iš "V. Z.")

IŠ AMERIKOS.

JAMESTOWNO PARODA UŽDARYTA.

Su tokiu triukšmu atidaryta neva tarptautiska paroda, likosi uždaryta. Lankytojų buvo neperdaugiau. Nepritekliaus jos rengėjai turi 2½ milijonų doliarų.

SKARBAS.

San Francisco, Cal. Terp Green ir Powell st., 11 metų vaikas, Leon Thomas, iškase skarbą vertės 4000 dol. Išgrūdė apie tai aplinkiniai gyventojai teigė pradžioje kasinėti ir teigė rado šiek tiek aukso. Bet ant galo atkako policija ir suareštavo skarbą jieskotojus.

AMERIKOS FARMERŲ TURTAI.

Washington, D. C. Sulyg metinės atskaitos žemdarbystės ministerijos, Amerikos fermeriai nuo savo laukų šimet surinko visokių javų 4135000000 bušelių, taigi mažiau negu vidutiniškai (vidutiniškai išpuola 4349000000 bušelių), bet už tai jų javų vertė siekia dabar \$2378000000, taigi ant 25% daugiau negu pifma budavo prie vidutinių surinkimų. Vertė surinktų kornų siekia \$1350000, šieno — \$66000000, medvilnės — \$67500000, kviečių — \$625575000, avių — \$36000000, bulvių — \$19000000, miežių — \$115000000, tabako — \$67000000. Visokių gyvulių fermeriai pardavė už \$127000000; sviesto, vištų, kiaušinių už \$140000000. Išgabenta svetur fermerių produktų už \$1053000000.

PINIGAI IŠSIUSTI I EUROPA.

Sulyg pašto užveždos atskaitos, pereinuose metuose, iš Amerikos pašto išsiuntė Europon vien pašto kvitais 7911748 dol. Daugiausiai pinigų išsiusta Italijon, nes 18986529 dol. Austrijon 16363991 dol., Anglijon \$12028; Maskolijon \$72508369.

DEIMANTAI AMERIKOJ.

Vienas amerikoniškas geologijos profesorius užtikrina, jog Pike pavičij, Kentuckyje, yra tiepiant turtingi deimantų laukai kaip ir pietinėj Afrikoj. Čia buv jau rado deimantų šmotus.

SVARBUS NUSIBANKRUTINIMAS.

Kansas City. Nusibankrutino čia vienas iš seniausių ir didžiausių bankų "National Bank of Commerce". Bankas tas išmoko 35 milijonus yra dar 16942694 dol. neismokėtų depozitų.

VAGILIŲ PELNAS.

New York. Paskutiniuose metuose čia pasidagino žymiai vagilių skaitlius. Pereinuose metuose išlaužėliai gyventojams pavogė \$2000000; gaisrai gi nuostolių pridirbo tik vertės \$9800000.

BAISI NELAIMĖ KASYKLOSE.

Monongha, W. Va. Anglių kasyklose Consolidated Coal Co. No. 6, 6 d. gruodžio atsiklo baidis dujų eksplozija, kuri išgriovė olas ir užbėrė mažiau 500 darbininkų. Maža yra viltis, kad is to, darbininkų skaitlius daug būtų gyvų. Ištraukė rods 7 gyvų, bet tie buvo toli nuo kitų, todėl išliko. Jeigu olose ir yra dar gyvi, tai reikės daug laiko ir darbo, kol prie jų bus galima prisigriebti. Nuo ko užimė eksplozija, nežinia ir gal tas niekada ne bus susekta.

GAISRAI.

St. Paul, Minn. Sudegė čia Empire Koncertų halle. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 125000 dol.

Boston, Mass. Sudegė taisyimo varstotai Boston & Maine geležinkelio. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 250000 doliarų.

Buffalo, N. Y. Sudegė čia dalis Pullman Car Co. dirbtuvių. Nuostolių gaisro padarytus paduoda ant pusės milijono doliarų.

Topeka, Kans. Sudegė čia Washburn kolektija. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

Boston, Mass. Sudegė čia, ant La Grange-str. vieni namai. Ugnyje praužo 38 metų Marė Joubert, jos vyras ir 5 metų vaikas.

Syracuse, N. Y. Sudegė čia našlaičių namai "Home of Providence". Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150000 dol.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIU.

Baltimorė, Md. Netoli nuo čia, prie stacijos Hanover susimūšė du traukiai. Prie to 3 negrai darbininkai likosi užmušti, o apie 20 pasazierių tapo sunkiai sužeistų.

Dayton, Ohio. Netoli nuo čia, ant Dayton & Hema geležinkelio išsoko is rėlių pilnas žmonių karas. Prie to 20 ypatų likosi sužeistų o tame skaitliuje 5 sužeistos mirtinai.

New York. Svarbiausias Amerikos geležinkelio akcionierius Harriman, dėl pinigų stokos savo lauką liepė pralalinti nuo darbo 8000 darbininkų. Dabar jis paliepė 6000 priimti atgal.

Campbell, Minn. Sitose aplinkinės užtiklo geležinės rudos gysla. Plotus tuos dera dabar plieninis trauktis. Nupirkus, bus čia įrengtos kasyklos.

Tampa, Nev. Visos aplinkinės kasyklos dirba. Nuo dabar darbininkams mokės jau pinigais, ne čekiais.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Benld, Ill. 24 d. lapkričio atsibuvo susirinkimas 155 kuopos S. L. A. Daugum balse nubalsuota, kad Tautiškas namas būtų įsteigtas

(tas, turbūt, jau seniai nubalsuota. Red.). Nutarta parengti balių Tautiško Namu naudai. Nors lietuvių čia yra nedaugiau, bet kuopa turi 40 sąnarių.

A. U.

IŠ STEGER, ILL.

Jau keletas metų kaip čia lietuviai pradėjo apsigyventi. Dabar jų yra čia apie 30 šeimynų ir apie 50 pavienių. Apšvietimas jų vienok labai palengva kyla, yra daug nemokančių ne skaityti. Laikraščiai ateina čia: "Kova", "Vienybė", "Lietuva", "Saulė" ir "Vilniaus Žinios", bet ir tuos kaip koks turi tik pasirodymui, ne visi skaito.

28 d. lapkričio čia buvo sušauktas lietuvių susirinkimas apkalbėjimui, ar negalima bet suverti kuopą S. L. A.; susirinkimui vienok atėjo tik 11 ypatų. Kuopa likosi sutverta iš šešių draugų ir vienos draugės.

Sliuptarnis.

IŠ FARMINGTON, ILL.

Padėkavonės dienoj, turėdami lietuvių laiką, susirinkome burelis lietuvių pas V. Šalaševičių. Vienas iš svečių paaiškino mums vargingą gyvenimą mūsų brolių tėvynėj, kokius jie vargus ir persekiojimus ten kencia. Susirinkę sumetė sušelpimui tėvynės brolių revoliucionierių L. S. D. P. \$2.60 (vardai aukautojų ir jų aukos pagarsintos kiti vietoj. Red.). Pinigus siunčiame "Lietuvos" redakcijon. Prašome perduoti Lietuvos Social demokratams.

Apskritai, Farmington lietuvių supratimas stovi labai žemai. Nė darbininkais, nė tautiskais reikalais jie neužsiima. Geresnis rasti mažai kas skaito. Priderėtų, rodosi, pradėti lavinti savo protą, susipažinti su darbininkų reikalais, nes čia tikyčias lietuviai yra jau darbininkai; priderėtų glaustiesi prie darbininkų organizacijų, kaip tai prie L. S. S. A., nes tik susiorganizavę darbininkai gali pagerinti savo buvį.

V. B.

IŠ BENTLEYVILLE, ILL.

48 num. "Lietuvos" patilpo korespondencija P. Z., kuris mėgina apjuodinti Bentleyville ir Ellsworth lietuvių, buv paskendę tamsybėj, nieko ne mato apart alaus. Tuom tarpu čia su bačkutėms alaus yra teip, kaip ir kitose vietose. P. Z. užtikrina, jog čia nėra nė jokių lietuviškų draugovių. Tuom tarpu yra ne viena bet kelios: tautiška draugystė D. L. K. Keistučio, turinti apie 50 sąnarių, teipogi S. L. A. 171 kuopa, nors tik du mėnesiai kaip susitvėrė, bet visgi yra; yra teipgi katalikiška draugystė Sald. Sirdies V. J. ir S. L. R. K. A. kuopa, taigi čia yra draugystės, o jųjų, P. Z. nemato.

2 dieną gruodžio sudegė čia bažnyčia, už kurią lietuvių su lenkais nuo tulo laiko pešėsi.

Gramas.

IŠ DUQUOIN, ILL.

5 d. gruodžio miesto valdžij likosi uždaryti visi saliniai, kadangi mat čia užgirta ne leisti laikyti karčiamų. Gėrymus galės laikyti tik aptiekos. Daugeiliu lietuvių tas, žinoma, ne patiko, nes sunku bus surasti kito kį pasilinksminimo vietą, bet su laiku gal ir girtuokliai atras geresnę negu karčiamos vietą.

C.

IŠ DONORA, ILL.

Darbai iki šiol čia ejo geriau, negu kitose vietose, bet ir tasyk lietuvių daugumas is to nemokėjo naudotiesi; dabar, sustojus darbams, yra jau lietuviai neturinti nė cento. Yra čia ir tuli apšvieties lietuviai. Jie sutvėrė Ukėsų Klubą, bet ir jame ne geriausia tvarka.

Vietoj ko gero, terp čianykščių lietuvių gali pamatyti vien girtuokliavimus, kazyravimus per naktis, prie kazyrų sėdi ne vien nevedėliai, bet ir apyseni šeimynų tėvai, nors kaip dabar, su stojus darbams, pati su mažais vaikais neturi kartais ką ppuoda įdėti. Skaitantys laikraščius čia mažai. Ateina čia vos keli laikraščiai, bet daugumas nieko ne skaito.

Sanarys.

IŠ MARION, IND.

Lietuvių yra čia 4 šeimynos, apie 30 pavienių; yra ir 2 merginos. Protiškai čianykščiai lietuviai stovi labai žemai. Salij

nai tai daugumo lietuvių apšvietimo šaltiniai; arba suėję kur namuose, primaukia degtinės, o įsiskaršėję nuo jos, pasikū pešasi.

28 d. lapkričio buvo vestuvės A. G., ir kaip paprastai, svečiai saviškai gėrymais savę linksminosi, bet ir jos ne apsiėjo be vaidų ir peštynių.

Marioniškis.

IŠ VALPARAISO, IND.

21 dieną lapkričio pasibaigė pirmojo šių metų bertainio egzaminai. Nežinia dėl kokios priežasties, egzaminai ne labai pasisekė, daugelis gavo nepereinamus laipsnius.

Lietuvių moksleivių būrelis vis auga. Pradžioj šito bertainio atvažiavo mokyti aštuoni lietuviai ir trys lietuvaitės. Tuli atvažiavo net iš Connecticut valstijos, ir mokėjo už kelionę 20 dol.

Kaip girdėt, dabar beveik visur pradėjo silpniau eiti darbai, tai nedirbantiems lietuviams, arba lietuviutėms, mes valparaisiečiai patartume atvažiuoti į šitą mokyklą, nes čia už \$200 žmogus metus pragyvenis ir dar šaukis gerokai apraiziosi.

22 dieną lapkričio gavome gana puikų pundelį knygų is "Lietuvos" redystės. Nors šiūmi tarpu mes neįstengiamė kitaip atsilyginti, kaip tik istarti širdingai "ACIU", bet tikimės, kad sustiprės mūsų protiskoms įlegoms, pasistengsim su geru nuodisimū atsismokėti.

Jeigu kas is lietuvių norėtų plačiau apie mūsų Universitetą pasiteirauti, meldžiame nepatigėti parašyti laišką su visokiais klausimais, įdėti į jį dviacentinį ženklielį, o mes stengsimės ant visko atsakinėti, prisiisime Katalioją šitos mokyklos.

Antrašas: Lithuanian Students,

Room 7, Stiles Hall,

Valparaiso, Ind.

IŠ BELOIT, WIS.

Nr. 47 "Lietuvos" tilpo Beloitiskio korespondencija, kurioje ne viskas teisingai aprašyta. Beloitiskis rašo, buk čia susitvėrė didelė draugovė, prie jos prisirašė 56 sąnarių. Tuom tarpu tokių buvo tik 16. Dar perein gal keli metai, kol draugovė su lauks 56 sąnarių.

Toliau Beloitiskis rašo, buk čia darbai eina gerai ir darbus galima gauti. Tuom tarpu yra visai kitaip. Tegul čia todėl nieks nė kelianja darbo jieskodomams, nes yra keli tukstantiai darbininkų neturinčių darbo.

17 d. lapkričio čia susitvėrė S. L. A. kuopa is 8 sąnarių. Ne daug tai, bet tikimės, kad prisirašys ir daugiau. Dabar mat užstojo blogi laikai.

Pirmas Beloitiskis.

IŠ SILVER CREEK, PA.

Lietuviai čia gyvena jau nuo 15 metų. Darbai yra tik anglių kasyklose. Yra čia lietuviška bažnyčia, bet ir salium yra apie 30, taigi juose lietuvių net per daug doliarų palieka, o kaip koks, saliuone palikęs visą uždarbį, paskui neturi kuom gaspadiškai už valgi užmokėti. Jeigu kam užmanai užsirašyti laikraščij, tai atsako, kad saliuone linksniu galima laikas praleisti. Nesupranta mat, kad laikraštis ne tik linksnumo priduođa, bet mokina ir apšviečia, lavina protą. Su išlavintu protu žmogus geriau ir naudingiau moka gyventi ir darbą geresnį gauna; saliuonas ir gėrymai to neduos, ką duoda gera knyga ar laikraštis.

Jonas Matusevičia.

IŠ BAYONNE, N. Y.

27 d. lapkričio, buvo, Columbia Parko Hallej, lietuvių parengtas balius (kas jį parengė? Keno naudai jis buvo parengtas? Jeigu tai buvo privatių ypatų, parengtas savo naudai, tai tokių nėra nė ką aprašinėti laikraščiuose. Red.). Ten, vietoj ko gero, galėjai matyti pulkus žmonių apstojusių barą, girdėt buvo girtų šukavimai ir tai vis akvaizdoj svetimataučių. Buvo mat čia ir dvi lenkiškos draugystės; buvo anglionai, žydai ir svečiai kitokių tautų. Prie baro veržėsi ir moterys su vaikais ant rankų ir merginos su vyrais. Buvo ir du kėnigai ir iki rytui linksminosi; vienas dar pats išėjo, o kitą, už rankų paėmė du vyrai, išvedė iš salės; manėme, kad nori policiją duot, bet pasirodė, kad tai is didelės godonės teip daro. Bedarbis.

IŠ KREBS, IND. TER.

24 d. spalij (kodėl teip pavalyta? Rd.) kasyklose likosi užmuštas Juozas Mozuraitis. Velionis paėjo is Suvalkų gubernijos, Naumiesčio pavieto, Sintautų parapijos.

Box 343.

Coal Gate, Ind. Ter.

IŠ LEWISTON, ME.

Lietuvių yra 40 šeimynų ir 160 pavienių. Apšvietimas jų stovi žemai, daugelis nieko daugiau nežino kaip vien girtuokliauti. Yra čia Šv. Baltramiejaus draugystė, bet is jos nė jokios nėra naudos. Pakalbink ką užsirašyti laikraščij, arba knygas skaityti, tai atsako, kad beskaitant tuos popiergalus, galima pasiusti (jeinu teip yra, tai jau kalti ir sumanesnieji, kad jie tamsesniųjų nesistengia prie gero patraukti. Tas nesiduooda su sykiu padaryti, reikia darbuotiesi palengva, nenusigasti is pradžių nepasisekimų, reikia dirbti be paliovos, o darbas ant galo išduos geras vaisius. Vienu peikimu dar nieks žmogų nepakelė. Red.).

|| Mieste Monte Carlo, Monako, teismas pasmerkė amerikona Goold visam amžini kalėjimui, o jo pačią galvos nukirtimui. Juodu buvo apkaltinti už mušimą merginos Emmos Levin.

|| 4 d. gruodžio pas carą atsilanke Amerikos karės ministeris Taft. Caras priėmė jį gana draugiškai.

|| Švedijos karalius Oskar sunkiai apsirgo. Valdymą krašto jis pavėdė sosto įpėdiniui Gustavui.

|| Mieste Antofagasta, pietinė Amerikoje, apsirėškė azijatis kas maras.

|| Paryžių likosi už vagystą suareštuotas amerikonas iš Chicago, George Bennett.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Pereitos nedėlios dieną likosi pavogta 8 metų mergaitė, Lillian Wulff, kurios tėvai gyvena po nr. 3945 Armour Ave. Mergaitė su savo sesere buvo ant gatvės. Prie jos priėjo gerai pasirengęs senyva moteriškė, paėmė mergaitę už rankos ir nusivedė. Tėvai davė žinią policijai, bet ir toje iki šiol nieko ne surado.

— Chicagoje rengiamas miesto padavadijimas, kad nedėliomis salionai būtų uždaryti. Prieš tokį padavadijimą protestuoja vokiečiai. Pereitos nedėlios dieną South Side Turner Halley pietinė miesto dalyje gyvenanti vokiečiai laikė susirinkimą ir protestavo prieš blaivininkų sumanymą.

— Gyvenanti pn. 719 Barry ave. Ernestina Lahafka, pereitos nedėlios rytą, vyrui skaitant namie laikraštį, nuėjo į kitą kambarį ir ten pasikorė. Pasigėdęs pačios, vyras pradėjo įsikišti į rado kybančią. Buvo jį jau negyvas. Jos vyras apreiškė, jog jo pati jau nuo kelių metų ne sveika, liga, be abejonės, privertė kilpoje įsikurti išganyto.

— Pereitos nedėlios dieną nusinuodino 20 metų moteris, Katerine Specht. Nusinuodino jį karboline rugščia. Vyras užtikrina, jog karbolinė rugštis jį paėmė per apsirkinimą vietovje vandens, bet policija ne nori tam tikėti, ypač kad ji su vyru nesutiko.

— Pereitos nedėlios dieną, salione pn. 2940 S. State str., užjuodąją merginą susivaidijo negrai Coleman ir Thomas. Coleman išsitraukė britvą. Jo priešas, tą pamatęs, griebė revolvėrį ir įvarė Colemanui kulka į pilvą. Sovėję pasisėkė pagėbti, bet policija tikisi jį sugauti. Ar jos viltys išsipildys, daugelis abejoja, gal ir teisingai. Daktarai neturi vilties pašautį išgydyti.

LAISKAS NAUJOKO SIUSTU KNYGU REIKALUOSE.

Brangus Antanuti!

Su tuomi užkū, apie kurį jus rašote, ir jo dovanomis, šitaip buvo:

Turbut Birzelio mėnesyje, jau gerai neatsimenu, p. Naujokas parašė man laiską, kad atsiųskit knygų ir laikraščių musų "Žiburio" skyriui. Aš, žinoma, bučiau su padėka atrašęs, kad dovana priimame. Bet tarp daugelio visokių popiergalių, užsimetę p. Naujoko adresas, kurio jokių būdu negalėjau surasti. Norėmėnomenoroms turėjau tylėti. Dabar neperseimai sužinojau, kad ponas Naujokas rašinėja pas kai kuriuos musų parapijonus; nuo jų jų adresą bučiau galėjęs gauti. Tačiau vieną kartą papulė man į rankas "Lietuvos" numeris, kuriame p. Naujokas pasiskubino man apšneikti.

Doras žmogus taip ne būtų apsiėjęs. Išsiuntė laiską į Rusiją, kur žinia, kokia tvarka; daugelis laisčių suvis dingsta. Tai reikėtų pabandyti antru kartu parašyti. Bet taip, iš sykiu, su lengva širdimi draskyti nežinomo sau žmogaus garbę, gali tikt žmogus prisilaikantis ypatingos etikos. Todėl su tokiu neverta įsidėti.

Lekėčių klebonas,
Kun. J. Staigaitis.

KOKS PRIVALO BUTI VAIKŲ AUGINIMAS IR AUKLĖJIMAS?

RANKIUS RAŠTŲ, PARAŠYTŲ D-RO J. ŠLIUPO.

(Tęsa).

budu auklėjamas, o auklėjimas tai ne kas kitas kaip sudruginimas kudyje įgautų pajėgų. Idant gi tas pajėgas sudruginai, atvesti ant savarankiško darbotumo, reikia lygiai ir tokiu pat keliu lavinti mergaitę kaip ir vaikišką, kitaip mergaitė visumet bus kalpu, vergu vyriškio. Ant galo pati klotis draugijos pridera nuo išlavavimo joje visų pėkų; kitaip — draugija pražus pergalėta kaimynų, seniai supratusių tą teisybę. Jau čia nesėkmu, kad teisingumas draugijos savo sąnariams ir meilė artimo, kenciančio priespaudą lyties dēlei, verčia kiekvieną žmogų prisiglausti prie mokslo, kuris užsistojia už pažėmintą padėimą moteriškųjų.

Mēs Lietuviai esame ypačiai atsilikę nuo visų kitų tautų, kad ir šiandien ne esame įrengę savikų mokyklų, kuriose guodotini Lietuviai vyrai ir moters mokytų lietuviškai pagal nurodymus tikrojo mokslo, rymancio ant palaipos patyrimo. Musų tautai iktam laik buvo lemta gauti mokyklas mažne vien nuo svetintaučių. Ir kad tai vėlymėjai svetintaučių, mus tarsi šviesiausių, būtų mums meilys ir derys buvę! Lenkai, per ilgus nėtus viešpataudami Lietuvoje, kėsinosi į sulenkinti savikų apsvietimui, suteikdami bajorystę ir jos ženklus ir savo kalbą vieniems, o ant kitų sukradami baudžiavų jungą. Ir Maskolijos valdžia negeresnė už Lenkus, nes jos vyriausiu noru ir siekiu yra mus sumaskolinti; savo užduotį ji tikėjosi atsieksianti nukeldama amatininkus į musų kraštą, žilbus ir minkštesnius apmaskolintuos, atidangindama naujokus — vagišius ir žmogžudžius "burliokus", įvesdindama maskoliską kalbą valsčiuje, teisme ir tt., ant galo įsteigdama apmaskolinančias žmones mokyklas. Jeigu nepasisekė lietuviams įbrukti maskoliskai raštas į lietuviškąją kalbą per atsargumą Lietuvį, tai jau iš tiesų daugur Maskoliai prigavo musų žmonis su mokyklomis, taip jog šiandien daugumas žmonių maskoliskąją kalbą skaito geistines ne negu savo prigimtą kalbą. Kaip tai galia, kad vargšai Lietuviai nesupranta, jog pamedami savo kalbą, o neįstengdami išmokyti kaip pridera svetimajai, turi sunykti ant proto ir širdies, o jeigu jau sumernės tuodu daiktu, tai vargiai gyvu liks ir pats kunas, tauta ir jos kultura.... Praėisius įsteigimą pajėgų žmogaus, pragaiši ir jis pats, ir tauta, prie kurios jis priguli.... Tai-gi meilė tėvynės, pagailėjimas brolių agentainių, noras juos apsvietiti, ir atkelti jų panykus medegiską bei dorišką būvį, verčia visus Lietuvius tą dalyką rusčiai nuodugnai apsvartyti....

Tai-gi parodytosios klaidos, baises ydos ar klaidės šiadienykščių mokyklų, bereikalingas paguodimas vaikiukų, o atitraukimas nuo mokslo mergaičių, ant galo geidimas įsteigti tėvyniškas, savotiškas mokyklas, verčia Lietuvius sustoti į draugovę, kurios užduotimi būtų auginti ir auklėti mergaites ir vaikiukus sulgy eilės prigimto išsiplėtojimo žmogaus pajėgų, vartojant geriausius ir naujausius buklus, pramanytus Prancūzų ar panaudojamus Vokiečių, nors sunaudojant ir tobultinant juos savaip, savarankiškai.

Buklas-gi lietuviškųjų mokyklų, visatinai imant, turėtų būti toks: 1) vaikai pereiš nuo daiktų ir supratimų vienlinskų ir atskių ant sukratinių, nuo vieneriopų ant daugiropų ir įvairių; 2) nuo nepažymėtų ant pažymėtų ir taip sulgy atskiriant smulkiausias įvairumus; 3) nuo pagraibių, čiupnių ant atitrauktų ir išprotautų; ir 4) žinia vaikų, imdama peną, turi eiti kelias pažinties tokiuos, kokius perėjo žmonija savo jaukeime ir apsvietime. Tokiu budu išguldamos žinios turės gauti tokį apvalkalą, kad vaikui rodytųsi, jog jis pats viską surado, o tatau drutins jo paslauską, pajėgumą ir išitikėjimą nusprendime. To kio kelio reikalauja pats žmogaus prigimimas. Nuo patyrimo mes ateiname ant supratavimo, nuo prastų ir išistų daiktų — ant pažinimo supainiotų, o per istorišką pažvalgą, mēs geriausiai atjieskome ypates ir prietiki visų daiktų tarpe savęs. Mokslą, paremtą ant tokių pagrindų, ant pagrindų žmogiško prigimimo, kudišis ir vaikas supras; ras jame atspirtį pažvalgoje, neklajos padėbesiuose, bet vaikščiō žeme, išitėmamas ir savo apielinkė ir į atsimešimą pastebėtų daiktų ir ypatesių. Paas-trinti pastebėjimą, išgelasti sprendinį, pašvelnyti širdį — galės tiktai toks buklus auklėjimas. Už tai jį turėtų pasisavinti lietuviškosios mokyklos. O norint tai vis atsiekti, neužtenka, kad mokytojas mokėtų iš paties dugno savo dalyką, jis turi ir išguldymą jo taip surengti, kad paduodamas penas būtų skanus mokintiniui.

Dabar trumpai pažvelgkime į musų Lietuvoje įtaisytyas mokyklas. Čion paduodamos žinios (schema) parodys tiktai visatiną jų geistiną surėdymą ir paskaidymą arba padalinimą mokslo dalykų.

Vaikams labai jauniems, labiausiai vargusių žmonių, nuo 2 iki 6 metų amžiaus įtaisyti kudiškų namai (Kindergarten). Kudiškiai turėtų būti prižiūromi akylių mergaičių, ypačiai vaikūčių auklėjimui atsidėjusių. Tokie namai privalo turėti geras grinčias, pilningai šviesias, pilnas reikalingų baldų; skyrima grinčia paskirtina vaikų pastatymui (gymnastikai), kur, prižiūrimi auklėtojų, jie galėtų linksmintis, kuomet lauke lyja ir dergia dargana. Prie namų — daržas bei sodnelis, su vaisių medžiais ir su daržų kvėžiais bei čirkščiais. Vaikų mokymas atliekamas pagal Froebelio buklą — taigi pirmamet vaikai gauda dūtes, pilnas šėsviršių (kubų), antramet jie gauda taip vad. matematiskas dėžutes, kuriose tel-

pa paviršiai, plokštos linijos, mažos kartelės ir skritulių lankeliai, ant galo trečiamet vaikai gauda puoduką su dazyta popiera, medinę ir paprastą adatą, siulus, įvairaus dazo šilkinis kamuoliukus. Tie daiktai vaikus sukužindą daryti daug daiktų, kurių jie kitaip ne prasimanytų, nē-gi suprastų. Auklėtojai turės progą pagerinti, kas nėra tobula, ir tuomi parodys savo lietuvišką rasmą.

Užkabinę septyntus metus, vaikai stoja į pradinę mokyklą, kurios užduotimi yra vaikus išmokyti skaityti ir rašyti, pirmasias keturias veikmes aritmetikos ir trupskaitlius, podragu pamokinant fiziškąją geographiją, botaniką, zoologiją ir žmogaus anatomiją; toliaus paįsymas, dainavimas ir pasitampymai yra itin lavintini dalykai. Žinoma, namai, kuriuose tie mokslai skelbiami, turi būti švarūs, oras juose tyras ir geras, su daržų ir sodneliu. Nepamiršti reikia nē knygyno, rinkinių (kaip va: išiminti gyvulių kailiai; suslėgtos žolės, naugės ir tt.), tulų publikų ukės. Mokytojai (mergės ar vyriškiai) lavę ir patogūs vaikų auklėjimui. Mokslas čia trimetinis.

Užstojus dešimties metams amžiams, vaikai stoja į taip vad. vidutinę mokyklą, kur mokslas esti penkmetinis. Dalykai-gi mokinio tokie: aritmetika, algebra, geometrija; kosmographija, fiziologija, mineralogija sujungta su geologija, fizika, chemija, žmogaus anatomija ir fiziologija; kalbos: lietuviška, vokiška ar angliška ar prancužiška su maskoliską; Lietuvos istorija ir literatura; visatina istorija, piešimas, dainavimas, muzika, pastatymai ir šokimas. Namai, rinkiniai ir tt., kaip augščiaus.

Ant galo vaikai patenka į augštesnę mokyklą; mokslas čia 4 — 5 metinis. Kalbos: lietuviška, prancužiška, vokiška, angliška su maskoliską, skaitymas tam tikrai parinkti raštininkų; trigonometrija, analitiškioji geometrija, ir akortijos algebros bei geometrijos; mechanika, fizika, chemija, astronomija, biologija, sociologija, authropologija, geologija ir mineralogija; gamtos istorija; visatina istorija ir istorija literatura; politiškoji ekonomija, mokslas finansų, psichologija ir logika. — Pridursime, jog nuo pradinės mokyklos perdēm, iki baigiant augštesnę, eina išguldymas palygintinės tikybos.

Taip trumpame rašte mes negalime pridurti paaiskinimų nē patėmimų, kurių reikalauja augščiaus užmąnytosios mokyklos; pažiūrėję į išguldymų moksly surašą, uokinėtie žmonės supras, kas ir kaip bus atsiektina. Taip-gi nereikia nē sa-kyti, jog mokslai tuomi paviršutiniškiaus išsiguldo, juo žemesnē yra mokykla.

Isteigiant tokias mokyklas, reikia gausiai turėti pinigų, nēsa namai, daržai su sodneliais, knygynai, rinkiniai, pasitampymų pabuklės ir tt., alga mokytojų, stipendijos beturiškias mokintiniams — reikalauja teip didelio plukšto pinigų, kad jų vienas žmogus niekadō negali gančtinai suteikti. Iš antros pusės nemažiaus reikia gerų mokytojų, atsidėjusių auklėjimui naujos gentkartės; gerumas mokyklų vien tiktai priderēs nuo lavumo ir sumanomo mokytojų. Iš kur-gi gauti pinigų ir mokytojus?

Jau-gi ant pirmos pradžios rasti mokytojus Lietuvius bus itin varingas dalykas, bet su laiku bene bus ir tai palengvinta isteigiant mokytojų akademiją, į kurią galėtų stoti mokintiniai, baigusieji augštesniąją mokyklą. Užduotimi tos akademijos būtų labiausiai išlavinti gerus mokytojus, kurie mokėtų savo žinią tinkamai įpilti į dvasią augintinių. Užtai pedagogija ir jos istorija čia gauda pirmą vietą. Antrą vietą užima visi tie dalykai, kuriuos reikia su laiku išguldinti, tokiuose eilėje, kad prasidēs nuo gamtos ir matematikos moksly, toliaus eis tiesų mokslai, istorija, psichologija, logika, sociologija, palygintinis tikėjimas, Kiek tai prietaisų, namų ir tt., tam reikēs, kiek mokytojų, ir iš kur juos ištraukti? Prusose ir Maskolijoje prie gymnazijų ir šiaip visokių mokyklų šiadien yra daug mokytojų, gerų ir guodintų Lietuvų, taip-gi kaip kur matosi augštai mokytytos merginos — tie visi ar-gi negalėtų tarnauti savo žmonėms ir kraštui, jeigu tiktai norėtų iš paties dugno pažinti kalbą tėvų ir ją pritaikinti prie savo išguldomy mokslo dalykų....

Jeigu rasti mokytojus nėra taip sunku, kaip kad iš pradžių rodosi, tai suradimas pinigų įtaisyti mokyklų yra daug sunkesnis daiktas. Čia, kaip sakiau, vargiai kieno kišenē tegalėtų ištesėti; čia reikėtų, kad visi, didi ir maži, angšti ir žemi prisidėtų. O ar tai negalimas daiktas? Jeigu svetur žmonės mokojo sudėti milijonus rublių surėngimui geležinkelii, jeigu jie mokojo įtaisyti draugoves vartojančias milijonus apgynimui savo krašto, tai-gi mes Lietuviai, grynai Lietuviai, apsvietimui pakėlimui dvasiškio ir doriškio buvio, praskynimui kelio gerynėgoje žmonijos, ar-mēs pasigailėsime vieno-kito rublio! Beveik penki milijonai Lietuvii, argi jie negalėtų sudėti tiek skatikų, kad ir rublių? Jau-gi pradžia sunki, bet nėra abejonės, jog prates ranką taūtičiams tautiečiai, jeigu mums, savo krašto ir savo žmonių negailu, tai bene pagailēs mums "musų" pačių vaikai, kuriuos svetima ranka varo į pražūtį — dorišką, dvasišką ir kuniską. Jeigu pražutis agentainių Lietuvos nepajudina musų širdžių, nesukrutina nē nesugraudina; jeigu tamsumai brolių neįkvėpia noro prablaškyti tą uką dvasios, tai gal bent tėvys meilē ir baimē vaikus nugramzdyti į nasrus bukumo ir nederlumo, privėrus mus kišti ranką į čerasai ir ištraukti vieną — kitą skatiką, padėti labui įsteigimo lietuviškų, tėvyniškių mokyklų. Kokie jus, Lietuviai, jausmai ir priežastys dosnumo nebūti, ar jus esate dvarponais ar amatininkais, ar kunigais, ar artojais — jus visi, kurie norite užsiplėnyti vardą žmogaus, neatsilokite, nesistatuite labui visų ir savęs, bet rinkite pinigų ir patys primeskite tokioms mokslovietėms. Kas kitas jums už tatau neatmokēs, kaip tiktai pačios mokyklos jus vaikus auklėdamos ir minėjimas ateinančių gentkartėjų jus labdarystēs.

GALAS.

A. Niemojowski.

Revoliucijos žmonės.

VII.

REDAKTORIUS.

Nuo neatmenamų laikų išleidinėjo laikraštė "Swit" (Aušra). Kuomet kiti eidavo gulti, jis sėdavo prie darbo; kuomet kiti keldavos, jis eidavo gulti. Gydytojai nežinojo kas su juo daryti ir baugino jį įvairiomis naujomis ligomis.

— Nieko nebus — atsakydavo — reikia stovėti ant sargybos.

Ypatinga tat buvo sargyba. Rinkdavo paskalas ir paskalėles, talpindavo pasakas apie nebus dalykus. Bet kart-kartėmis ir papolitikuodavo ir toksai politikavimas įgaudavo visos Varšavos simpatiją. Vieną kartą patalpino šokią žinią, kuri visai nekaltai išrodė:

— Patyrėme, kad vienoje loterijų kontoroje ant Saksų Pliaciaus, vieton kvitų numeruotos knygos išduoda numeruotas blėteles, o kuomet reikala turis žmogus ateina su tokia blėtele — ištraukia numeruotas knygas ir prirodinėja, kad jį kokas apgavikas apgavo. Vieną tokių blėtelių redakcija turi ir norintimes matyti visuomet parodo.

Cenzura praleido tą žinutę, nes ištikrųjų ka-galėjo žinoti, kad ant Saksų Pliaciaus tik tai vi-na tokia kantora ir kad tai Raudonojo Kryžiaus kantora, kurią glėb Endrius Marē. Taigi į dvi valandis "Swit'o" numeriui pasirodžius, atvyko žandarų rotmistras su kazokais, apstojo redakciją iš visų pusių, prie kiekvienų durų pastatė po vieną Bizunaitį ir priėjęs prie pono Kazimiero, šaltu mandagumu tarė:

— Ponas redaktorius malonēs parodyti man tą numeruotą blėtelę iš "vienos" loterijų kantoros ant Saksų Pliaciaus.

Redaktorius parodė. Rotmistras vartė ją visas puses, atidžiai apžiūrėjęs, paskui tarė:

— Aš ją konfiskuojū.

— Bet tamista pakviatusi — atrēmē šypodamas mandagus ponas Kazimieras.

— Gaila laiko.

— Ot, čia, jau prirengta, tiktai reikia pasirašyti.

— Ponas redaktorius užmatas žmogus.

— Kaip kiekvienas ant — sargybos.

— Meldžiū duoti plunksnā.

— Meldžiū.

Rotmistras pasirašė, atstojos ir tarė:

— Visa redakcija areštuota, kol aš sugrįšiu.

— Ar ilgai reikēs laukti?

— Negaliu žinoti.

— Tai ponas rotmistras leisi parsinešdinti val-gi iš restauracijos, nes reikēs badu mirti.

— Lenkų gyvastis tvirta. Nereikia.

Linkterėjan ir išejo. Pastatė sargybā. Paskui įlipo vežiman ir yt vėjas nulėkė ant Saksų Pliaciaus. Iš užpakalio jojo kazokų burys. Apstojo kantorą iš visų pusių. Subėgo išsigandę valdininkai, nesuprądami, kas dedas, kad ant nepalėcia-mų provalsalijos įstaigų ta pati pravoslavija užsiuntė žandarus su kazokais. Iš čia tai ilgai nū-paėjo prikaišiojimas tarp biurokratiškosios kamarijos "lenkų intrigos". Rotmistras atstojos prie-šais valdininkų ir viršininkų, išsitiesė, dargi ne-pakėlė rankos prie kepurės, tiktai staiga, išaugsto, sušuko ant jų:

— Kokiais-gi jūs sukybes, šuns kojos, čia pri-dirbot?

Visų veidai išblyško ir pažaliavo, viršininkas pradėjo kaž-ką sakyti, bet rotmistras pakėlė blėtelę augstyn ir sušuko:

— Ant kelių, laurai!

Vienu akimirksniu — buch, buch, buch, buch — ant grindų. Rotmistras pasirėmė į šonus, keikė juos, paskui užpėčėjo visas knygas ir izdą, areštavo visus kantoroj tarnaujančius, vėl sėdę vežiman ir nuplėkė į pilį.

Endrius Marē nekantriai jo laukė. Vos tik lėjo, dargi neatsakius ant jo pasveikinimo, užklausė:

— Tai lenkų apšmeizimas?

Rotmistras susiraukė skaudžiai ir atrēmē:

— Ant nelaimės, ne. Vagis ant vagies.

Pavisljo carienē suspaudė kumščias ir nusi-suko šonan. Nuodingas gyvatės įkandimas šiud-zygiu būtų mažiau jai sopėjęs. Prakošė per dan-tis:

— Rupeštingai ištirti ir kaltuosius — išvyti!

Rotmistras linkterėjo ir išejo. Vėl sėdę vezi-man, bet vaziuo rėščiā į "Swit'o" redakcijā. Nu-ēmē sargybā ir tarė į redaktorių:

— Nuimū areštā. Bet nē žodžiū daugiau ne-prasitarti apie tą atsitikimą, nes išsiųsiu visus iš-tos.... sargybos.... trims metams į Archangel-skā.

Kuomet išejo, ponas Kazimieras, išskėkęs visą dešimtį pirštų, pridėjo prie nosies. Paskui per telefoną užsakė pietus visiems redakcijos sąnariams ir dargi vyno nepagailejo.

Ot, kokiū būdu stovėjo ant "sargybos" ir ne-veizdint į cenzorių rupešnius, praskverbdo straip-snius, kuriuos Varšava plėšė vienas antram iš rankų.

Tiesā, kad karėje francūzų su vokiečiais fran-cuza "Swit'e" nuolatos laimėdavo, vokiečiai gi pralaimėdavo. Tiesā, kad anglų su burais karē-jie anglai lig pačio karės galo gaudavo į kailį, burai gi nepaprastai laimėdavo. Bet to visos Var-šaviečių širdys gėldė. Dėl tų tai širdžių Ponas Kazimieras nuo seniai stovėjo ant "sargybos".

"Turėk širdį ir žiūrėk į širdį", atsakydavo ant visų karčių patėmimųjį patsai karčiai šypodama-sis. Stėbėtinai traukė jį prie koncesijų išgavimo naujims laikraščiams. Kai šykštuolis renka auksą dēl auksa, taip ponas Kazimieras išgaudavo kon-cesijas dēl koncesijų, o kad nenuėlyt niekais, vie-ną kartą per metus, įstatymų prisilaikydami, iš-

leisdavo vieną numerį "Gazeta Brukowa", vien numerį "Gazeta Poranna", vieną numerį "Gazeta Wicczorna", vieną numerį "Gazeta Powszednia" siųždavo cenzuron "įstatų nurodytą egzempliorių skaičių" — ir ant to būdavo galas. Kuomet klaus-davo jo, kodėl taip daro — nemokėdavo paaiškinti ir atsakydavo: "Ar aš žinau? Juk nuo to gal-vos neskaudēs". Cenzorius girdydavo, papirkda-vo, kartais darydavo daug daugiau negu atsar-gumas leidžia ir taip elgdamasis sulaukė karės Tolimuose Rytuose, kuris savo krauju atgaivino iš-liesijusį Varšavos laikraštijos kuną. Dabar tai ponas Kazimieras parodė kuo jis turi moka. Kuo-met kiti laikraščiai džiūvino smegenis dēl su-mišusios Japonijos, kuri kaip musē šoko ant slonio, "Swit" pradėjo talpinti žinias apie augstą japonų kultura, apie "vyšnių medžių šalies" kareivijos iš-tobulinimą, apie jų menā, literatura, mokslā, apie kiekvieno kareivio patrijotiškumą, ir šale to pat-perspaudinėjo iš valdiškų rusų laikraščių kare-i-vijos, aficierių, administracijos papėkimus, pra-nešdavo apie visas valdiškai patvirtintas vagystes — laikraštis igijo daugybę naujų skaitytojų, ne-paprastā populiariskumą, kol galų-gale cenzorius pasisaukęs redaktorių, tarė trumpai:

— Nuo šiandien "Swit" neturi teisēs nieko perspaudinti iš valdiškųjų laikraščių.

Taigi atėjo "Swit'ui" blogos dienos. Varša-va apledo savo numylėtinį. Ponas Kazimieras vaikščiojo po kabinetą, murmėjo, galvojo. Nie-ko sugalvoti negalėjo. Bet revolucija, išspradziū-pamažu dundėdama, artinos. Kelis kartus švys-telėjo. Pasirodė palėpimai, paskui pranešimai apie Dumā ir galų-gale tikra konstitucija. Po-nas Kazimieras nudžiugo. "Dabar galime palei-sti vadižias" — tarė į sandarbininkus. Iš visų savo piktumų, iš visų karčių nusiųsypojimų, iš visų savo sopulių nuvojų pyškantį satyros botag-ų pradėjo kapoti juo administracijā, valdžią, ištikrųjų, jei bent tik caro užgavimą išskyrū,

okasai revoliucionierių laikraštis negalėjo konke-ruoti su juo. "Swit", paprastas laikraštėlis, pl-palų rinkinys, staiga pasidarė geriausiū laikrašč-ir dar kuopuikusias buvo redaguojamas. Pona Kazimieras parsikviezdino iš Galicijos didžiausius laikraštinkų pasileidėlius, bet talentuosius, s-kiekvienū skyrium užsidares, taip jam grumojo.

— Klausyk, sunskoja! Nutuksi, kišenē pri-tvinks, bet rašyk, ką liepsiū. O jeigu, žiopy, nori-kartą ką-nors savo įkisi, na, tegul Dievas tavo-globia!

Rašytojai, nežinojimo ukais apsidenge, "palei-šo vadižias", pons Kazimieras gi neprapiopsojo ne-vieno straipsnio, jo pašėlis nuolatos kaž-ką brau-škė, kaž-ką prirašinėjo, aiškino. Krasoms ir tele-grafams suteikavimas, kuomet pasklydo žinios "V-kiečiai ateina", "vokiečių minininkai plaukia i-sams pagalbon", "Swit" patalpino rimtais žodžis-žinutę, kad krasoms ir telegrafui suteikavi-

kontrabandistai pasisulė valdžiai patarnausia.

tulą laik valdžia visiškai neteko — valdžios Varšavai atėjo tikra amerikoniška spaudos laisvė "Swit" gi pirminkavo visiems laikraščiams i-per trumpą laisvių laiką daugiau padarė žmo-nių politiskam suprasdinimui, negu kokia politiskā mairija per sunkų dvidešimtmetinį savo veikimą.

Bet ir tas laisvės pavasaris netrukus sukilimas dingti. Rusijoje atsitiko ginkluotas sukilimas. Prie caro rumų susirėmė dvi knopi: viena jų atžagareivė, reikalavo konstituciją atšaukti, su-grįžti prie patvaldybės ir sustabdyti visą laisvės teikiančių patalpių veikimą; antroji gi, "liberalis-ka", norėjo, kad valdžia paliktų prie Spalių 17 (30) d. manifesto, kad perspėtų revoliuciją, kurios apsirėikimas neišvengtinas, kad ją pačioje pradžio-jė pasmaugty, kad pati perdirbtų pamatinius vals-tijos įstatymus, kad jų perdirbimo ne pavestų dargi ne žemiečiams. Antroji kuopa įveikė pirmąją.

Reakcija išvažiavo "kaiman" ir po dienos lankēsi-mėlde panaikinti konstituciją, iš kurios žmonės budelisku budu nori pasinaudoti, kad sugrąžintų senā, rusiškąją, padorią patvaldybę ir tt. Valdo-nas atsakydavo, kad jokiū budu negali ant to sutikti, kad neatbutiniai nori suteikti žmonėms vis-as laisves, kad neapleis nė vienos geradējystės.

Spalių 17 (30) d. manifeste apskelbtos, kad vel-tui gundo jį tie, kurie vieton gerumo, siulo rusty-bę. Kuomet žinios apie tas delegacijas jau gam-plačiai pasklydo, tuomet rumų liberalizmas viens-ir ta pačią dieną paliepė: uždaryti visus socialistiš-kus laikraščius, areštuoti visus sąjungų-sąjungos-atstovus, visas darbininkų delegacijas, visas įvy-mesnes ypates, imti žmones, kaip paskui buv-kalbama, išistomis gatvėmis, apskelbti visoje val-tijoje karės stovį ir į gatves ivesti kariūmenę-kulkasvaidžias.

Kareiviai gavo šokią paliepiną:

"Nē su vienu švairiai apsisaitisuiū žmogum-nekalbėti. Priasiatjis ir prakalbēs į tave — šauk-jeigu kiemsargis, tau paliepus, neuzdarys vartų-rošk stačiai — į snukį! Darbininkus, kurie ben-šiek ant gatvės pasipriešs, tuoj ant vietos — su-saudyti. Nežiūrėk: kudišis, moteriškē, raišas—kiekvienas apsimišęs atsisaukims ir mēto juos-Badyk ir šaudyk, gali daryti, kas tik tau patin-ka.

Ponas Kazimieras, nežinia kokiū stebuklu, iš-gavo tą slapta paliepinā ir dalį jo atspaudino. Taigi ryto metā, vieton "Swit'o", skaitytojai gavo

"No. 2 Gazeta Brukowa", kuriame tuoj po ap-sarsinimo ant pirmos vietos: "Kas turi vistikius, re-vartoja tiktai ir tt." patilpo ši žinia: "Varša-vo general-gubernatoriui paliepus, dienraštis "Swit" vakar vakare tapo uždengtas. "Swit'o" skaitytojai nuo šios dienos gaus "Gazeta Bruko-wa", kurioje sandarbininkauja visi "Swit'o" ben-dradarbiai ir kuri tēs savo uždavinį ant laikraščio sargybos". Aiskūs dalykas, kad

nas Kazimieras išaušo į didvyrį. Išlikusių jis tapo laisvo žodžio karžygiu. Jeigu turėjo kokius priešingumus, dabar jų neteko, jeigu ten kur primindavo senus jo nusidėjimus, dabar viską užmiršo. Drauge su visais sandarbininkais virto viso miesto numylėtiniais. Kuomet staiga pasklydo žinia, kad drauge su visais sandarbininkais areštuotas ir pasodintas taip vadinamam „Paviakan“. Bet kiti laikraščiai spėjo pranešti, kad savo skaitytojams, staiga pasirodė No. 2 „Gazeta dla Samotnikow“, kurią suredaguota kalėjime, per peripetijas sargus nusiuntė spaustuvių, sustatė, atspaudė ir tai taip greit, kad o valandą ryto vaikai šukavo po gatves: „Gazeta dla Samotnikow“, politiškių vienių redaguota, keturi skaitikai! Po neišvengiamo apkelbimo apie geriausius vaistus nuo vištakių, tilpo šis pranešimas nuo redakcijos: — „Vakar pavakare, valdžiai paliepus, „Gazeta Powozdnia“ uždegta, redakcija ir pilnoje sąstovėje areštuota. Norėdami lig paskutiniosios stovėti ant sargybos, išleidžiamie iš gelmių“ No. 2 „Gazeta dla Samotnikow“, prašydami malonių skaitytojų atleisti kai kuriuos nenuoseklumus, nes sąlygos, kokiose dabar dirbame, truputį varžomos“.

Bet tai buvo paskutinis šuvis. Į valandą vėliau uždarė spaustuvių, gaudė vaikus, laikraštį nešiojantį, ponas Kazimieras, kurį suko po langą į socialistus, koridoriuje „Czerwony Standard“ dainuojantį:

— Dabar jau nieko nesugalvosiu ir jau, turbūt, be jūsų pagalbos nesugrįšiu mano sargybon!

I. PAUKSTIS.

Niekas nežinojo tikrosios jo pravadės. Vadino jį visi: Paukštis. Nes jo veidas panašus buvo į pelėdos akis, į vanago akis, o nosis kaip vasas.

— Paukšty, popieros pritruko! —
Ryto metą Paukštis atnešdavo pilną glėbį.
— Paukšty, raidžių pritruko!
Ryto metą Paukštis atveždavo du pudų sverieną skrynį.

— Paukšty, laikraštis atspausťas!
Tą pačią dieną Paukštis išnešdavo laikraštį. Tat buvo vienintelis slapta spaustuvių ryšys su amuo pasauliu. Tikrai niekas nežinojo apie tą spaustuvių, dargi labiausiai ištikimi partijos sąnariai. Kas peržengė tos gyvo revoliucijos žodžio kalvės slenkstį, tas turėjo išbraukti visą savo praetį. Neturi daugiau motinos, tėvo, kudio, draugo, negeidi laimės, negundis tėvės daugiau garbės troškimas, netikėsi jokiais šiame ir aname gyvenime atlyginimais, gyvenim bevardžiai, dirbi bevardžiai, visa tavo dora yra revoliucionierio bevardžio etika. Kankiniai, kurie nuo aukos lauzo skrusta amžinų linksmybių dangun — tai ne tu. Didvyriai, kurie kelias iš numirusių nuo mušio lauko ir užlipa, į žaltarių užteikti, ant paminklų piedestalų — tai ne tu. Poetai, kurių minios laurais vainikuojama — tai ne tu. Tavo etika visiškai nauja. Jos nebuvo dargi graikų stoikų laikais. Nes tu tiki dargi tuo, kad po tavęs ateis kiti žmonės ir griaus tavo darbą ir dėl tolesnio gerovės plėtimosi ištis visą jo žymę. Eina tiktai vienas, nolatintis, nenustojas plėtimosi. Tu, praeinanti grandis, tulą laiką jungi praetį su ateitimi, o paskui suburi ir žustai. Tas taip aišku, kaip du kartus du — keturi. Tai yra proto augtys, o kas iš to tebeisi, tas yra proto silpnybė.

Paukštis buvo kuopukliausiu filosofu ir etikos įkūnijimu. Priėjo prie tokios retai sutinkamos lygsvaros, kokią turėjo didžiausi žmonės, kurie kuomet nors pasauliui gyvenė. O juk jis buvo tik spaustuvių tarnu. Nelipdavo į jokią sąkyklą ir nemokino, neradė knygu, citatomis išmargintų ir nepalikto savo minčių palaikio niekam, dargi nebuvo pavyzdžių niekam, nes tie, kurie drauge su juo dirbo, neleidavo brangaus laiko ant ypatingų tyrinėjimų. Gyveno — ir to jiems visai pakako. Veikė — ir tas pakankindavo visus jų dvasios reikalavimus. Placiamie pasaulyje augo prispaudimas, o jie jo urvuose rengė prispaudimui mirtį. Pasaulyje vyto gero ir blogo pažinties medis, o jie iš vieno idėjos grudo augino naują krumą, sveikomis, dargi neapskaituotam didumo ugiu ir paslėptais jaunūnuose pumpurais auko vaisiais. Viskas yra tiktai saulės spindulių permainytai! Ir tas visumeniškos minties diegelis, ir tos raidžių kaštos, ir tas popieris, ir tie atsiskaitimai. Ot, paprasti raidžių statinėtojai! O tas ten, nepaprastas chemikas, kurio sprogstančioji konfiskuota medžiaga apklėta visais karo ministerijos laboratorijomis ir ant jokio: „Sezamai, atsidiaryk“, neveizdintį ir geriausias ir tikriausias analizės, neregavo. Anas, vėl, vienintelis savotiškas rusijos inžinierius, kuris mokėjo kasti urvus be išskaitilavimų, bet karų ir vežimų, išveždamas žemę, nesulaikio gatvės krutėjimo ir neaktreipia atidos visos armijos sergėti pristatytų sargų. Ana, padėkim, trisdešimties metų moteriškė, stengė apvažiuoti keletą universitetų, ilgus metus dirbo bibliotekose, įgijo visą eilę patentų, kažkur pasaulyje išmėtytų, išskyrus... paspartą. Kaip dvasia pasirodydavo viešbutyje ir kaip dvasia išnykdavo. Lyg kad ukai iš žemės, pasirodydavo visur ir prie mažiausio įsiekiančios policijos subrūdimu vėl išsilaistydavo ore. Dargi niekuomet penkių minučių ilgiau nepamėnė apie kudių, kuris augo pasenutę, be abejoj gerai prižiūrimas, nes kam tuomet reikty senutės? Dargi patentus įgaudavo po svetimos pavarde. I chemiką Leipzigo universiteto laboratoriją neleidavo moterų. Apisatė tuomet vyriškais rubais. Bet ant nelaimės, vieną kartą apalp; profesorius, geras senelis, pradėjo ją gelbėti, atsege drabuzius, slapstis išėjo eikštn. Reikėjo važiuoti tolyn. Vaziavo, kol atsirado čia. O kiti ty spaustuvių? Jie visi tokie. Kiekvienas jų tulą valandę stodavo ant augšiausio specialio mokslo laipsnio, o paskui nužengdavo nuo jo giliai, gliauli, net ligi visumeniško dugno, net žemiau ty galvų, tikslų, sumanymų, etikos, teisių, žmonių įstaigų jurių, kur rytėjans kalvė, iš kur nauja pasaulio asis kyla, kur gimsta kelvedė busiančių kartų mintis, ker

gali užsilaikyti bevardiskumo genijus o drauge ir gaivalas. Ir ištikrų, kiekvienas jų galėtų apie save pasakyti: aš ir gamta tai vienas dalykas! Bet jie neapkęntė visokių lyriškai-filozofiškių „terlijimos savyje ir tyrinėjimo sudėtingų lentelių savo ypatingo aš“. Tai gal buvo vienintelė kano na ty skeptikų-sintetikų.

Dešimtį metų jieškojo jų, kuone kasdien susitinkant su jais. Jų suradimui išleido keliolika milijonų, kuomet jie patys kuone nieko ant savęs neisleidavo. Visa administracija nuolatios buvo judinama dėl jų priežasties, kuomet jokis Ar chimedas nebutų buvęs toks ramus, kaip jie. Bet pasisekimas jų neįkaino. Atsargus lig paskutiniosios, kuomet ištikrų negalėjo surasti mažiausio neatsargumo savo pasielgimuse, dar tikėdamos miesi kaž-ko, rengėsi prie neišvengiamos katastrofos. Permainydavo gyvenimo vietas, persikeldavo iš miestų į miestus. Ant kiekvieno jų kybo jo dar nesuformuluota mirties bausmė. Bet mirtis fiziologiskai ir psichologiskai yra tik nervų klausimas, o gamtiškai ir filozofiskai tiktai medžiagos permainos klausimas. Anuomet sukrutusias tautos statė šventinyčias Protui. Kad tas nuo jų prigulėtų šiandien, gal pastatytų šventinyčias šventam Instinktui. Bet ir tam ne. Protoplazmai? Ir tas kaž-kas praeinąs veiklas. Paimtų sau liglaikinu dievu kaž-nors chemisko, ot, padėkim, tleną. Pastatytų cimborijose monstraciją su Šventu Tlenu. Jis gyvą gyvenimą palaiko, o žustanti naikina. Jis dabar karšto darbo laiku įeina į jų plaučius, pasiekia kraują. Paskui, kuomet atskaitys nutarimą ir šilkas kaktų suspaus, jis atlieks ant jų dalį savo veikiančio uždavinio...

Ir atėjo ana likimo diena. Paukštis, kuris paprastai rytą išeidavo iš spaustuvių atspausťas laikraščiu nešinas, o vakare ateidavo tyra popiera nešinas, netikėtai atėjo per pietus ir tik tiek pasakė: — Imkite, ką galite, ir tuoj išsiskirstykite.

Visos akys pasisklė nuo raidžių rastų ant jo, o paskui greitai apibėgo visą kambarį. Į dešimtį minučių nebuvo nė vieno daugiau, kaštos tušios, popiera išnešta. Dingo, kad vėl susirinkti kokioje nežinomoje vietoje. Paukštis liko vienas. Pradėjo barikaduoti langus ir duris. Padėjo ant statdu Smith & Wesson sistemos revolverių, bet kariško modelio, po dvyliką šūvių, paskui peilį ir kirvį. Kvailas atsistkimas! Tą dieną labai sli du buvo. Suklupo. Išmetė rįsuli. Virvė truko, viskas išsyrėjo. Nėrėjo sirinkti. Bet priejo miest-sargis ir kaž-koks agentas, kurį pažino iš akių. Pasileido bėgti. Taip, visa nuovada pažinojo jį, nors nieko įtariamo apie jį nemanė. Žinojo, kur gyvena. Gal užvesti policiją ant draugų. Dar suspejo juos perspėti, bet pats jau nepabėgė. Jų veidų taip gerai nepažįsta, jį gį pažįsta kiekvienas kudiš. Tat viskas pabaigta. Bet liko dar paskutinis aktas. Taip lengvai nepasiduos. Šale padėjo dėžę su patronais. Per langinių skyles, kurias seniai prirenę, galima, gada toli matant, šauti. Užbarikadavo duris sienojais, spintomis, taip greit neislauz; vis vien, šaudys iš kito kambario.

Jau paskambino. Paukštis pažvelgė per langą skilutę. Namas policijos ir žandarų apskaitas. Ant arklio sėdi aficieras. Paukštis taiko, šauja. Aficieras nukrito nuo arklio, o apsupusieje namą išbėgiojo į visas puses. Dabar girdėti belkizias ir duris. Vėl tyła. Paukštis pažvelgė pro skylutę. Kas tai? Nuo? Papildė šūvius, laukė. Praėjo pusvalandis. Staiga šauja paplinoomis ir keletas kulų pramušė langinę ir atsimušė taip į sieną, net tinkas subyrėjo. Paukštis suspejo pro skylutę pamatyti toli anapus placiaus kareivijos būrį, kurie vėl pakėlė šautuvus rengdamiesi šauti. Paukštis greitai atsitraukė į šalį. Nauji šūviai. Pusę langinės išmušė. Paukštis mėgino iš-uz sienos šauti, bet buvo pertoli. Tuo tarpu bildėsi į duris atsikartoję. Medis jau braskia. Kerta kirviais. Paukštis atsistojo už durų. Barykada jau griuva. Jau matyti skylėje kaž-ko veidas. Paukštis šovė netaikindamas. Šaudė iš visuomet pataikydamas. Trumpai kaž-kas sudėjavo, pakilo sumišimas — o paskui reguliariški pėstininkų eisenos žingsniai. Vos spėjo geriau už mūro pasislėpti, kaip pro išskirtą skylę įlėkė paplupomis kulkos. Dirstelėjo į langą. Aha, prisiglaudė prie mūro. Paukštis pasilenkė šiek tiek pirmyn. Šovė vieną, antrą, trečią, ketvirtą kartą. Taikė gerai ir greitai — nė viena kulka nežuvo veltui. Bet ir jie netinginiavo. Kulkos lankio po visą kambarį. Paukštis atideda vieną revolverį, ima kitą. Grįžta prie langą, nieko nemašo, pasilenkia — tuo tarpu iš anapus placiaus nuo namų augsto atsiliepė šūvis, gerai taikęs šūvis, nes kulka pataikė į pačią Paukščio kaktą. Savaimi truketelėo revolverio višta, iššovė kaž-kur orah ir griuvo negyvas ant grindų.

Saudymas tečiaus ne teip greit apsisistojo. Ap linkui Paukščio lavono pasidarė bala. Naujos kulkos badė tą kuną, į namus šaudė sistematiškai, lyg mušio lauke būtų šaudę į kaž-kur pasislėpusį priesininką. Nes revoliucionierius tai „gudrus žmogus“! Pasislėps kur-nors kar žveris ir iš pasalų įkās... Taigi, kuomet kokiam pusvalandžiui praėjus, išdriso įeiti kambarin, Paukštis, jau gerokai buvo atšales, o tarp dūmų, kurie užgule kambarį, vos galėjo surasti jį. Toks įniršimas buvo, kad jį dar kojomis spardė ir daužė šautuvo kulbėmis. Į atsikimimo vietą suvažio augstesnėje valdininkai. Iškrėtė visą butą, apžiūrėjo mažiausią tvarkos smulkmeną. Paukštį atvertė vedu augstyn. Dvi ekselencijai kepturėms ant galvų ir ciecoriskais apsiastuvais kailiu apsiutais žiurėjo į tą Paukščio veidą, nepaprastą, ir viena ekselencija tačė į kitą:

— Pašėlęs žmogus!
— Antroji gį atsiliepė į pirmąją:
— Reikėtų paklausti Lambroso: genijus tai, ar iš proto išėjęs?

Vachmistras, kuris klupojo šale Paukščio lavono ir laike pakėlė jo galvą, kad ekselencijos galėtų geriau jį prisizūrėti, iškreipė veidą idijo-iskai prisimelilpančiai ir tarė:

(Pabaiga bus).

IS TILŽES.

Kiek prūsų lietuviai politikoje tėra susipratę, aiškiai parodo vienas straipsnis, kaž-kio „Paukščio“ parašytas ir „Naujoji Lietuviškojo Ceitungioje“ patalpintas. G. Paukštis „prašo“ lietuvių minios siųsti petičiją (prašymą) į „Musų Viešpatį Cfeorių“ (jo paties žodžiais) idant šis neduotų savo parašo po tuo įstatymu, kuriame norima, kad visoje Vokietijoje, be išimties, būtų vokiečių kalba vartojama per visus viešuosius susirinkimus ir suėjimus. Toks teisių jieškojimo būdas tarp Prūsų lietuvių jau priprastas. Ne be pirmą kartą čia siuntinėjamos petičijos ar tai į kolį valdininką, — ministerį ar net į patį ciecorių, bet vis palieka be jokių pasekmių. Dėl kalbos reikalų ne tik petičijos, bet ir deputacijos buvo sūnciamos daug kartų į vokiečių ciecorių, bet kaip išvijo lietuvių kalbą iš mokyklų taip ir tebėra ji išvylta lig šiai dienai.

Visoms tomis vokiečių valdžios nedorybėms lietuviai atsiliepia kartas nuo karto vienais meldimais.

Vokiečių vyriausybės begėdiškumas paskutiniąs laikais peržengė visas žmoniškas ribas. Pirm kelių sąvajių Tilžėje viena lietuvių buvo teismo nubusta trimis dienomis kalėjimo, kadangi teisme klausama, neatsakinkėjo vokiškai ir tik lietuviškai tekalbėjo. Štai kaip elgiasi vokiečių valdžia su lietuviomis, o jie vis dar ir toliau tebeieigia ir gerbia tą valdžią kaip kolį dievą. Lenkiai ir žemėnais prieš kiekvieną, kad ir prieš žemiausią vokiečių valdininką. Žodžių sakant, tarp prūsų lietuvių viešpatuoja tokia nelemta dvasia, kad minia kiauiai į prapultį krinta, ir kas pikčiausia, pati, neįauduama, kad krinta.

Užnot taip ir panašiai atsiti-kus pakelti garsų protestą prieš valdžios nežmoniškos apsiėjimą ir begėdišką valdininkų atkalumpą, toks p. Paukštis, „Nauj. Liet. Ceitungioje“, kuri nori būti geriausia lietuvių laikraščiu, rašo ir kviečia lietuvių minią siųsti į vokiečių keizerį, petičiją dėl savo prigimtų teisių. Toks laikraštis, man rodos, kuris tokias ar tam lygius straipsnius talpina ir platina miniose, drauge su raštininku pasirodo sūvo tautos priesininku. Priesininku, kadangi klaidina minią. Nėra ko stebėtis, kad vokiečių valdžios politika gerai klojasi, nes ji randa tų pačių lietuvių tarpe gerus darbininkus, kurie suvadžioja savo brolius. Labai geidžiama būtų, kad bent kartą ir prūsų lietuviai atbūstų iš miego, „politikos nesupratimu“ vadinamo, ir kiltų į darbą, tik, žinoma, kitokių būdu, negu p. Paukštis pataria.

Kurmis.

(Is „V.“)

Redakcijos atsakymai.

Korespondentui iš New Britain, Conn. Kaip-kas savo draugą ar svečią vaisina, kokiais žodžiais kalbina gerti, tas jau laikraščio skaitytojus ne apeina. Tai visai privatiskas reikalas, kokiais laikraščiai neužsiima. Korespondencijoj ištikro nieko nėra laikraščiu tinkamo.

A. Jon. Atsisaikimas netinka. Laikraščiu reikia šio kio išmotyvavimo. Vieno šauksmo dar nepakanka.

Jon. Zd. Polemikoms ir peikimams draugysčių perdėtinį mes negalime per daug vietos pasūsti. Tokius dalykus geriausia atlikti draugysčių susirinkimuose, ant žviesos. Laikraščio uždutis ne an ypatomis kovoti, nes ypatos, kaip tokios, ne daug sveria draugysčių gyvenime, daug svarbesni yra ypaty darbai, jeigu jie ankštai riasi su plačios visuomenės gyvenimu: Suvaldyti kuopų perdėtinis tai klėpos sanarių pareiga.

Antanui R. Td arba visiems žinomi dalykai, arba lietuvių neapėinant, arba neverti minėjimo mažomiziai. Korespondencijoms reikia intti svarbesnius viešus atsitikimus iš vietinių lietuvių gyvenimo.

M.... Eilės netinka. Nieks kritikos eilėms ne rašo; ant galio kritika knygtės jau syk tyli. Tai vienas dalykas. Kitas yra tas, kad redakcijos paprastai ne ne skaito raštų nuo pasislėpusių raštininkų. Redakcija visada turi žinoti, kas rašo. Su romds raštininkams geriausiai be

laikraščio tarpininkystės tiesok prie jų kreipties, nes laikraščiai ypaty reikalais visal neužsiima.

ISLEIDIMAS BIBLIJOS SU PAVEIKSLAIS.

New Yorko viena Laisvamanių bendrovė išleido kritiką. Biblijos su labai juokingais ir idomiomis paveikslais. Knyga ta didelės vertės ir didelė: Yra joje apie 400 paveikslų ir tiek jau puslapių rašto. Skaudžius kritikos pasakų, kurios tiek žmonių apuko galvas, ir dabar dar laiks nuo laiko statosi nauji bokštai garbinimui ir platinimui tų niekinių mythų: ir dabar Romos katekambosė tebskaldo galvas, uždeda visokias torturas savo pasekėjams valdininkai išmisly. Kas iš lietuvių matė „Krytulių Šviesos“, tas supras vertę knygos, o vienok tos ne galima lyginti su minėta Biblijos kritika.

Tiesą perspaudinti į lietuvišką kalbą jos galima gauti ir tą knygą vertėtų išleisti lietuviškoj kalboj. Padirbimas paveikslų su lietuviškais parašais ir išvertimas bei atspaudinimas prekiaus apie \$1500.00 už 5000 egz. Egzempliorj galima parduoti už \$3.00. Tai susirinktų \$15,000.00. Suprantama, ne visos parsiduos po \$3.00, nes reiks apmokėti agentai, duoti redakcijos, o pagaliaus ne su diena 5000 galima parduoti. Vienok pinigai knygo-se neprapuls.

As atsiliepiu į lietuvių, kurie norėtų prisidėti į kompaniją, išleidimui tos knygos, meldžiu parasyt man savo nuomonę ir išlygas. As manau šiteip:

- 1) kiekvienas norintis tapti dalininku, turi įmokėti \$100.00. Tą gali padaryti ir draugystės, kurios gali paskui pigiau savo nariams pardavinėti knygą;
- 2) Kadangi vien apie 15 draugų tereikia, tai jeigu atsirastų daugiau, galima išleisti kita nudinga didelė knyga, paveikslan, „Kapitalas“—Karlo Marx'o.
- 3) Jei kas norėtų, arba jei prireiktų, savo pinigų dalį gali paduoti kitam arba kompanijai, kuri išmokės jįmiais už knygas pinigais;
- 4) pelnu, arba įplaukomis už parduotas knygas dalytis kaip už akcijas;
- 5) nekorporuot tos kompanijos bet išrinkt kasierius ištikimą žmogų, ir pradėt darbą, kaip tik rasis atsakantis skaitlius draugų;
- 6) prieš spaudą priimt prenumeratą po \$2.00 ir vardus prenumeratorių gale garsyt.

Jei kas manytų kitaip, jei turėtų kokius patarimus arba nurodymus, tegul pasiūnčia man. As, apdirbęs reikalą, galutinai pagarsysiu laikraščiuose. Tą darbą pradėdus, susizinojęs ir su priartint draugo P. Dubicko, L. S. S. sekretoriaus.

F. J. Bagočius,
Box 1399, Pittsburg, Pa.

APGARSINIMAI.

ATGAL PRIE GAMTOS.

Mēs dabar girdime, tankiau negu pirms, kad mēs turime gryniti atgal prie gamtos, nuo kurios mēs tolydžio tolinamėsi. Yra sakoma, kad prastas gyvenimas vienas gali išgelbėti žmonių nuo prazuivimo pirma laiko. Mēs valgomie ir geriamie daugiau negu reikia, mēs atsidavę perviršui ir todėl pasiduodame visokioms ligoms ir kančioms. Žinoma, negalima ant syk išsizadinti visų gerimų mūsų šiodieninio gyvenimo ir visko, ką mēs mėgstame valgyti ir gerti, bet mēs galime teip sątaikyti savo gyvenimą, kad neužkenktų gromuliojimo organams. Jeigu pastebėtum, kad, tau nesivalgo teip gerai, kaip paprastai, ar jei valgis nėra tau skanus, tai imk Trinerio Amerikonisko Elikysro Vyno. Jis užlaikys tuos organus sveikame veiklume ir tokiu būdu duos gerą gromuliojimą, tyrą kraują, nervus ir raumenis stipriais, protą aiškų ir energiską. Tu eisi atgal prie gamtos, jei užlaikysi savo kūną tokiame stovykl, kad jis priims ir suvirsins tiek maistingo maisto, kiek jo jis reikalauja užlaikymui sveikatos ir drutybės. Trinerio Amerikoniskās Elikysras Karčio Vyno padaris tą tau. Gauna-

mas aptekose, J. Trineris, 616 —622 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois.

Draugysčių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto „Aušros“ Dr-stės.
Pirmasėdis — Dr. M. Želvienė, 1 Church Str., Plymouth, Pa.
Sėkr. susinė. — J. Sernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sėkr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.
Kasierius — Dr. J. Šliupas, 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

CHICAGO, ILL.

DIDELIS BALIUS.
Georgetown, Wash. D. L. K. Gedimino dr-stė parengė balių 26 d. gruodžio 1907 m. Bertoldi salėje, 611 Railroad Ave., prasi-dės 4 val. vakare ir trauksis iki vėlybai nakčiai jėjimas vyrams 50 c., moterims ir merginoms dykai. So. Seattle karai priveža prie Georgetowno. Balius atsi-bus su prakalbos muzika bus gera. Taigi užkvičiame visus aplinkinius lietuvius ir lietuvaites atsilankyti.

Komitetas.

DVYLIKTAS BALIUS.

Chicago. Jaunų Lietuvių Draugisčas Klubas parengė balių nedėlioje, 29 d. gruodžio, 1907 m. Pulaskio salėje, 800 S. Ashland Ave. Prasidės 6 val. vakare. Įėjimas 25 c. ypatai. Muzika bus pirmos klasios ir gėrymų visokių. Visus lietuvius ir lietuvaites kviečia ant šito smagaus balius atsilankyti.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdės Antano Gudino ir švogerio Ignoto Stacioko, Suvalkų gub., Starapolės pav., Gudelių gm., Skriaudžių parap., Raguvos kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jurgis Degutis,
323 River st.,
Paterson, N. J.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Survilo, Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Medekonių kaimo, gyveno Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Domininkas Survilas,
2003 St. Clair Av., N. E.
Cleveland, Ohio.

Pajieškau kunigo Juozapo Servetkos. Turu svarbų reikalą jo labui.

Juozapas Žymončius,
31 W. 14th Pl.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Antano Švenčino, Vilniaus gub., Trakų pav., Žaslių val., Rudnikų kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Švenčinas,
Wheelwright, Mass.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Linkevičiaus ir draugo Povilo Motiejono, jau treji metai kaip Amerikoje, pirmiau gyvenno Courtney, Pa., paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Kiburskos vals., Velzių sodž.; noriu susizinti, nes išvažiuoju į tėvynę. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Tony Anilionis,
1751 So. 2nd St.,
Springfield, Ill.

Pajieškau Adomo Jociūso, Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų parap., 4 metai Amerikoje, jo pati mirė Lietuvoje ir liko 16 metų duklė, norinti žinoti, kur yra jos tėvas. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Petras Sileris,
160 W. 18th St.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Franciskaus Tamošiuono, treji metai atgal gyvenno Seattle, Wash., paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Smilgių parap., Senkonių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. Baranauskas,
1751 So. 2nd St.,
Springfield, Ill.

Pajieškau savo draugo Antano Balsio, Kauno gub., Telšių

pav., Jėnapolio parap., Pastervių sod., girdėjau gyvena Westvillėje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Platakis,
2427 Kensington Av.,
Kensington, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero Vitkaus, Kauno gub., Raseinių pav., Lobardžių vals., Kviedainių parap., Pajūrėlių kaimo. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jieva Kopataitė,
3255 S. Halsted st.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Silvestro Ziaunio, treji metai kaip Amerikoje, pirmiau gyvenno Chicagoje, Ill., paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pušaloto parap., Dragonių sod. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jieva Ziauniukė,
85 Clinton Str.,
Binghamton, N. Y.

Pajieškau dvejų merginų — Marės Alaukies, Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Ploksčių par., Jotiškų kaimo ir Antaninos Trepeikytės, tos pačios gub., pavietio ir parap., Bundžių kaimo, 5 metai kaip Amerikoje; turiu prie jų labai svarbų reikalą. Jie pačios ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Plausinis,
737 Bluff Str.,
Beloit, Wis.

Pajieškau savo draugų: Simono Andriko, Jurgio Veismonto ir Jurgio Sleimio, Kauno gub., Panevėžio pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Petrasukas,
100 Canal Str.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo brolio Stanislovo Mickovičiaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Užvenčio parapijos, Zeberių sod. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Steponas Mickovičius,
Box 129,
Nashua, N. H.

Pajieškau savo vyro Franciskaus Žilinsko, Suvalkų gub., Marjampolės pav., Pakainių parap., ir kaimo, 4 metai kaip Amerikoje, 2 metai atgal gyvenno Pittstone, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ursulė Žilinskienė,
12 W. 19th Pl.,
Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Jurgio Berberausko, Kauno gub., Raseinių pav., Krazių parap., Pakražančių miestelio, šį metą iš tėvynės, girdėjau, kad atvažiojo į So. Chicago. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juoz. Bertasius,
304 Chicago Str.,
Kenosha, Wis.

Pajieškau savo pačios Onos Vaskienės, išėjo nuo manęs pernai metą; paeina iš Kauno gub., Panevėžio pav., Pušalotų parap., Dekonielių sod. Ji yra 30 metų amžiaus, tamsiai geltonais plaukais, tamsiai mėlynų akių, ant vieno veido turi juodą apgamą, moka rašyti lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Kas man apie ją praneš gaus \$10.00 dovanų.

Kasparas Vaskas,
201 N. 23rd St.,
Philadelphia, Pa.
(20 — XII)

Pajieškau savo brolio Aleksandro Liudinskio, sesers Bronislavos Liudinskaitės ir pusbrolio Antano Jonevičiaus, visi Kauno gub. ir gyvena kur apie Bostoną, Mass. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Emilija Liudinskaitė,
1911 Pearl Str.,
Philadelphia, Pa.

Reikalavimai.

Reikalauja gero vazinėtojo prie alaus vežimo, vedusio, apie 35 metų amžiaus, turi sudėti pinigiską užtikrinimą, būti gerai apsižadėjusiu su miestu ir laikinai darbą. Ernst Tossetti Brg. Co. Bottling Department.

Ant Pardavimo.

Už \$2800 pirkite lotą su dviem namais ant Wallace Street Chicago Heights. Rendoras atneša \$31.00 ant mėnesio. Pati randa gali tas properties išmokėti. Atsišauk pas A. Olszewski, 3252 So. Halsted St., Chicago. Mės turime daugybę gerų namų ant pardavimo visose miesto dalyse.

Parsidūda labai pigiai geras saluinas su visais tavarais ir rakandais šešioms rūšims. Parsidūda dėlto, kad savininkas turi kitą užsėmimą. Pasukubinkite atsišaukti adresu:

J. J. Kveder
125 So. Jenessee st.
Waukegan, Ill.

FARMA PARDAVIMUI.

80 akrų farma, 40 akrų miško, 20 akrų išdirbtos žemės, klūnas, tvartas, klėtis, ir arklidė iš lentų, grūdina kryžiava su skliaupu, prie kryžkelio terp dviejų geležinkelų, 1 mylia nuo mokyklos, 5 mylios nuo Thorp, kainą \$2900.00; pusę reikia įmokėti, likusią dalį išmokėsiai; savininkas turi dvi farmas, todėl vieną parduoda. Atsišaukite par Fr. Mikolaj, Thorp, Wis.

Pardavimui gera bučėrnė ir grosernė su vežimu, arkliai, ir tt. Savininkas išvažiuoja iš miesto. Atsišaukite "Lietuvos" redakcijai. (20—XII)

KAS NORI FARMOS?

Aš išvažiuoju 8 d. sausio 1908 m. iš Chicago į Missouris valstiją ant savo farmos aptverti tvoras ir aptaisyti triobas ir t. t. busiu keletą savaitių. Jei kas iš lietuvių nori čia farmą pirkti, tegul rašo man žemiau paduotu adresu, o aš suteiksiu visas reikalingas žinias apie farmą šia pardavimui.

Juoz. Zymončius,
Alton, Mo. Texas Co.
(3—1)

"LIETUVOS UKININKAS"

Laikraštis skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išėina kas savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje. Spaudimas ant gražio popierio, 16 pusėlių mėnesinio priedu.

Vienatinis laikraštis, kuris tęsė vėlynę daugiausia prasipatinę, nes jis suteikia teisingiausias žinias iš Lietuvos ir kitų dalių svieto. Amerikos - lietuviai užsirašykite minėtą laikraštį arba užrašykite savo gentėms tėvynę gyvenantiems. Lietuvoje metų prekę \$1.85, o Amerikoje \$2.50. Vienas numeris ant pamatymo 5 centai. Amerikoje vyriausio agentu yra:

M. J. Damjanaitis,
3250 S. Halsted St., Chicago, Ill.
PASARGOS SKAITYTOJAMS.

1) Kada reikalingi permaitinti adresą, dėl sludinimo laikraščio, visada paduok ir senąjį savo adresą. Jei gausi geras rašyti nemoki, tai adresą duok kitam, geriau mokančiam, parašyti.

2) Pinigus geriausiai siųsti per Money Order arba registruotame laiške. Nedėk į laiško smulkių sidabrinių, ne aukso pinigus, nes jie klonelėje kopertų praplečs, šepsis ir prapuls. Geriau, vietoje smulkių, į dėk patalynės marškų už tą sumą. Pašto marškas priimate tiksliai vietoje smulkių, kur suma mažesnė už \$1.00. Jei suma siekia \$1.00 ar daugiau, tai marškų neįsiskaito, bet dėkite pinigų arba Money Order. Jei suma bus \$1.25, tai galima dėti \$1.00 pinigais, o 25 centus marškėmis. Vienok marškės turi būti visame sveikos, neušilpusios viena su kita, ne prie laiško neprilipintos, telp kad mės galėtume jas panaudoti savo laiskams. Sulpintų marškų neprimame. Marškus priimate tiksliai Suvenyčių Valstybių Šiaurinės Amerikos, į kitų kitų vietų patysčių marškų neprimame.

3) Jei gausi pinigų Money Order, tai nelyk į jį pas save, bet pristatyk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigų iš pašto gauti. Paslaikyk sau tik mažąją balną korėluje, o didesniąją, mėlyną prisikvirk prastame laiške, registruoti nereikia.

4) Ant laiško, kuriame užsakai knygas ar kitokius tavarus, nepadėk rašyti kitų kitų reikalių, kaip vė: korespondenciją, apgarsinimą, ar ką kitą, kas su užsakytais tavarais nesusiję, nes pas mus tavorų (knygų) sifidiniai yra atliekami viename departamente, apgarsinimai kitame departamente, o korespondencijos trečiame departamente ir kiekvienas departamentas yra po priežiūra kitų ypatų. Tad jeigu jūs ant vienos popieriaus surašysite keletą reikalių, tai jūsų laiškas turės laukti pirmame departamente kol tas jį apdėris, ir nusisųs antram, o ten vėl laukti kol aš jį apdėris ir pasiųsiu trečiam. Tokius laiškus negalima nė į laiško atsakyti, nė geras atlikti; nes pas pirmąjį departamentą likus laišku, antram nelieka daryti. Geriausia yra rašyti kiekvieną reikalą ant atskiros popieriaus, tada kiekvienas reikalas bus perduotas tam tikram departamentui ir visi reikalai tuom patim

Knygų Katalogas

laikui liks atlikti greitai ir gerai.

5) Niekada nesųsk pinigų, nė Money Orderio atskirame laiške nuo užsakymo. Visada dėk pinigus ar Money Orderį į tą patį laiško kuriame tavorus užsakai. Nes jeigu užsakymas ateis be pinigų, mės negalėsime jį išpildyti, vien todėl, kad pinigų nėra, o jei ateis pinigai be užsakymo, mės nežinosime ką su nēra užsakymo.

6) Visada ant savo laiško pasirašykite savo pavardę ir adresą. Nors ir tuktantį kartą mums rašė, visada reikla pasirašyti pavardę ir adresą kiekvienam laiške, nes mės rade laiško, terp 100 ar 200 laiško be parašo ir adreso, nežinosime keno jis yra ir negalėsime atsakyti duot.

Su visokiais reikalais rašdami pas mus visada adresuokite taip:

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalia IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dros. J. Basanavičiaus surinktos pasakos, telpa keli šimtai užimanties ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirks, iš pamintę 4 knygy I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neliečiamą pasakų turą. \$1.25 Drutai apdaryta \$1.50

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turki ecleciaus Antonians, kuri per 22 metų vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentė o. Antra laida. Iš lenkio vertė A. Olszewski. Chicago, Ill. 1902, pusl. 200.

114 Pinas ir bernas. Apsakė L. Tolstojas iš gyvenimo maskolų kaimiečių. Žingėdli, norinties susipažinti su buvū ir senygyms maskolų kaimiečių gyvenimu; jį verčia skaityti tur drauge jausti su vargo prisiegtai žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60 \$1.50

120 Po priedang šventinys. Istorika apysaka iš Rymo laiky. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 \$2.50

124 Robinsonas Kruzio. Graži moralika pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 53 \$2.50

186 Žmogus nepilnas. Vertė iš švediško Nēra. Labai graži apysakė, kaip turtingo prekėjo sūnus apsvėdė su vargala mergina ir laimėdą gyvenę už kitus, apsvėdusius su turtingomis. Šita apysakė užima kiekvieną jauną vaiką ar merginą ir mokina žmogiskos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 203 \$1.00

134 Eidabris Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apsakė iš laiky kankinimo Kristaus. Eugenius Loe. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šita knygelė Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti) \$0.50

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbtas iš rōiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29 \$1.00

210 Dėdė atvažiuo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 62 \$2.00

225 Geriausio vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 \$1.50

257 Kun. Gramulos Raštinioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Graži parasyta komedija, tiksliai perstatymul. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 \$1.00

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istorika pavelkasis 6-ae aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. K. dirka). Chicago, Ill. 1906, pusl. 86. 25c

331 Žilė galven — veinas vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 \$1.00

471 Akylai pabrėžimai vietoje, ant kurių žmonės nuolat žūri, bet jų neapmanta. Su 7 pavelkėmis. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį įverstą į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko daro galbaid, grūstamul, lietus ir sniegas. Kas yra debesai, ant kō jie laukoi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79 \$0.30

472 Apsirėžimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojekovą sutaisę Bernas. Aprašo iš kō susitverta ore falbai ir grūstamul, nuo kō atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šėdėl, ir daugybę vialykų kitų įvairiausių ore apsirėžimų. Piacial ir labai suprantamai pasaklita kaip galima sužinoti ore permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dēl aiškumo supratimo parodomas ant paveikslo. Norinties arčiau susipažinti su ore ypatybėmis, vorta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 \$0.75c

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Holperną, Falbą ir kitus, sutaisę Bernas. Aprašo kas yra žemė, iš kō ji šėdėda, ant kō laukoi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retos matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveiksliu. Yra tai vienas tik knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225 \$0.75c

480 Biologija arba mokslas apie gyvūnų daigtus. Pagal prof. Nusbauna, sutaisę Bernas. Mokslas kokiū būdu radosi gyvi sutvėrimai ant musų šėdės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo maži vabalėlio iki dēlio lig paukščio, žvėrį ir paties žmogaus. Su paveiksliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147 \$0.40c

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevė. Knyga m

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L. L. Turinys: Gleimė apie sakalį, Nenuadėla, Makaras Čudra, Rudeny, Dvideimtis šėl ir viena. Chicago, Ill. 1906, pusl. 103 \$2.50

90 Oitipa. Graži apysaka iš laiky savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olszewski. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906, pusl. 95 \$2.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalia IV. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 338 \$1.25

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalia IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dros. J. Basanavičiaus surinktos pasakos, telpa keli šimtai užimanties ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirks, iš pamintę 4 knygy I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neliečiamą pasakų turą. \$1.25 Drutai apdaryta \$1.50

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turki ecleciaus Antonians, kuri per 22 metų vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentė o. Antra laida. Iš lenkio vertė A. Olszewski. Chicago, Ill. 1902, pusl. 200.

114 Pinas ir bernas. Apsakė L. Tolstojas iš gyvenimo maskolų kaimiečių. Žingėdli, norinties susipažinti su buvū ir senygyms maskolų kaimiečių gyvenimu; jį verčia skaityti tur drauge jausti su vargo prisiegtai žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, pusl. 60 \$1.50

120 Po priedang šventinys. Istorika apysaka iš Rymo laiky. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 \$2.50

124 Robinsonas Kruzio. Graži moralika pasaka. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 53 \$2.50

186 Žmogus nepilnas. Vertė iš švediško Nēra. Labai graži apysakė, kaip turtingo prekėjo sūnus apsvėdė su vargala mergina ir laimėdą gyvenę už kitus, apsvėdusius su turtingomis. Šita apysakė užima kiekvieną jauną vaiką ar merginą ir mokina žmogiskos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 203 \$1.00

134 Eidabris Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apsakė iš laiky kankinimo Kristaus. Eugenius Loe. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šita knygelė Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti) \$0.50

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbtas iš rōiško. Chicago, Ill. 1907, pusl. 29 \$1.00

210 Dėdė atvažiuo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 62 \$2.00

225 Geriausio vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę K. B. ir M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 \$1.50

257 Kun. Gramulos Raštinioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Graži parasyta komedija, tiksliai perstatymul. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 \$1.00

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istorika pavelkasis 6-ae aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. K. dirka). Chicago, Ill. 1906, pusl. 86. 25c

331 Žilė galven — veinas vuodegon. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisę M. P. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 \$1.00

471 Akylai pabrėžimai vietoje, ant kurių žmonės nuolat žūri, bet jų neapmanta. Su 7 pavelkėmis. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį įverstą į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko daro galbaid, grūstamul, lietus ir sniegas. Kas yra debesai, ant kō jie laukoi ir tt. Chicago, Ill. 1894, pusl. 79 \$0.30

472 Apsirėžimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojekovą sutaisę Bernas. Aprašo iš kō susitverta ore falbai ir grūstamul, nuo kō atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šėdėl, ir daugybę vialykų kitų įvairiausių ore apsirėžimų. Piacial ir labai suprantamai pasaklita kaip galima sužinoti ore permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dēl aiškumo supratimo parodomas ant paveikslo. Norinties arčiau susipažinti su ore ypatybėmis, vorta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 \$0.75c

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Holperną, Falbą ir kitus, sutaisę Bernas. Aprašo kas yra žemė, iš kō ji šėdėda, ant kō laukoi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retos matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveiksliu. Yra tai vienas tik knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225 \$0.75c

480 Biologija arba mokslas apie gyvūnų daigtus. Pagal prof. Nusbauna, sutaisę Bernas. Mokslas kokiū būdu radosi gyvi sutvėrimai ant musų šėdės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo maži vabalėlio iki dēlio lig paukščio, žvėrį ir paties žmogaus. Su paveiksliais. Chicago, Ill. 1901, pusl. 147 \$0.40c

507 Gamtos istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevė. Knyga m

daugeliu gyvūnų, žvėrių, žuvių, žmonių, medžių ir kitų pavelkėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, apė tuos dalykus, ant kurių žmogus žūri, bet jų gerai neapmanta. Chicago, Ill. 1903, pusl. 238 \$0.50c

508 Gamtos pabrėžimai ir kaip iš jų naudotis. Pagal Biterį sutaisę Bernas. Svarbių moksliskos vertės knyga, su daugybę pavelkėlių yvairių mašinerijų ir kitų prietaisų ant išnau dojimo gamtos pajėgų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 206 \$0.50c

515 Iš kur atsirado musų naminiai gyvūnai ir auginiai augmenys? Pagal lenkišką sutaisę Bernas. Su pavelkėmis. Chicago, Ill. 1901, pusl. 73 \$0.20c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevėdį ir kitus, sutaisę Bernas. Su pavelkėmis. Yra tai aprašymas apie yvairius musų žemes augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojimąsi nuo pat menkiausių pavidių iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 \$0.35c

526 Kada ir kokiū būdu svietas sutvėrė? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiū būdu tvierai dangi kti kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, telpi kokiū būdu atsirado ant jos gyvėbė. Su pavelkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 \$0.35c

527 Kada ir kokiū būdu gal svietas pasibaigė? Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygoje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dažiinoti kada ir kokiū būdu gal svietas pasibaigė, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 \$0.35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Biterį sutaisę Bernas. Aprašymas smulkiuoliai bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonius, jų susekimas, vystymasis ir tt. Su pavelkėmis. Chicago, Ill. 1905, pusl. 113 \$0.30c

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lektijos Profesoriaus Blochmano. Lietuviškai kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 128 \$0.35c

553 Pajėjos organiko svieto. Pagal Biterį sutaisę Bernas. Knyga didelės moksliskos vertės. Ji aprašo tvėrimą iš jo sutvėrimo ir visų gamtos sutvėry dalykų: vandio, pagal seniausius ir giliausius žemes sluognius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemes augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su pavelkais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137 \$0.35c

556 Senų gadyvių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutčinsoną sutaisę Bernas. Su pavelkėmis. Aprašo seniausius gadyvių yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemes dar prieš atsiradimą žmogaus. Šandienų sutvėrimų kunas žmonės kasdmi gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemes anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tuli sutvėrimų atrado kelios, nesugadintus kunus, užklotus keliolikos steksnų storio žemės eile. Jie yra šandien išstatyti įvairiose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinais pažinti kaip sena yra mūsų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo eilė žemes keliolikos steksnų storio. Mokslinė, pagal storumą ir senumą žemes sluogsnų, kuriuose tv sutvėrimų kunas randa, gali be apsiriktimo spėti, kaip sena yra mūsų žemė ir kaip senai žmonės ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370 \$1.00

559 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori dažiinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 \$0.10c

587 Žvėrys ir žmogus. Sutaisę pagal Schmeblį Bernas. Mokslas apie sudėtingą kunų visokį žvėrį, paukščius, sanarkojų, žarnapilvį ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvūnų gimine jis tveria. Su pavelkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313 \$1.00

60 Ethnologia arba mokslas apie žemes tautas. Pagal D-rą M. Haberlandtą parašę Bernas. Su pavelkais. Yra tai svarbiausia moksliska knyga apie visas musų pasaulės žmonių vėles. Ji parodo visų vietpatyčių, visų žemes kraštų ir net mažiausių salelių žmonių ir jų pavelklus. Aprašo jų klimes, parvų, tikėjimą, pročiūs, užaišimla ir abėnais istoria. Kas nori pilnai pažinti žmonių viską, tegul perskaito šitą knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667 \$2.00

641 Geografija arba žemes aprašymas. Pagal Gekle, Nalkovskį ir kitus sutaisę Bernas. Su pavelkais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidių, dūluma ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augstį, vulkanus, metančius iš savę ugnį; iš kokių sluogsnų susidėdė žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriose vandens: sūrus, prėski, karšūs; kokie juose gyvena gyvūnai ir tt. Žemė aprašyta dailėmis: šakaltųjų visos vietpatystės, karalystės, kunų, valstybės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų, kiek jų tikslimal, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, idarbiai ir tt. Kokie miestai, su kiek gyventojų, ir tt. Kokie pramonų; kur kokie orai: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koka ligis dienos ir nakties; kur vėdai yra lygi dienos ir naktis, kur saulė per kėletą nedėlių nepasidėdė arba neauštė ir tt. Knyga didelė 629 colų

ant geros, standčios popieros spaudin. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469, \$2.00

655 Istorija abėna. Dalis pirma. Nuo seniausiųjų laikų Chinių — 2800 m. pr. Kr. iki galutiniam išadimui imperijos Aleksandro Makadoni. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 \$1.00

657 Istorija Suvenyčių Valstybių Šiaurinės Amerikos. Nuo atradimo ir dar dėjo plaukti į Ameriką, kokios karės buvo, už ką kariavo ir kokiuose metuose; kiek buvo prezidentų, kokie ir prieš atradimą Amerikos iki 1896 m. Aprašo kaip Kolumbas atrado Ameriką, kokie čia tada žmonės gyveno, kokie kurie gero dēl šios šalies padarė. Prie galo knygos telpa Suvenyčių Valstybių Konstitucija, kuri yra reikalingiausia žinoti kiekvienam žmogui gyvenančiam šioje šalyje. Chicago, Ill. 1896, pusl. 364 \$1.00

658 Istorija Chicago. Lietuvių, jų papilpų ir kunigo Kraucūno prova su laikraščiu "Lietuva", buvusi balandžio mėnesio 1899 m. Čia telpa aprašymas: kiek yra lietuvių Chicagoje, kiek lietuviškų draugų, su kokiais vardsais ir sieklais; chronologiška perėvalga Chicago lietuvių darbų nuo pat čia jų atsiradimo iki pabaigai 1900 metų; istorija jų papilpų ir prova kunigo Kraucūno su "Lietuva". Chicago, Ill. 1901, pusl. 580 \$1.00

678 Lietuvių Prastėval Mažoje Azijoje. Nuo senovės iki šio pakeko pa valdžia Persų. Parašė Lietuvos Myrėdaičius (D-ras J. Šilupas). Knyga turi 283 puslapius ir 4 didelias mapas, pavelkėmis vietas kur senovėje gyveno lietuvių prastėval. Aprašo lietuvių padėjimą dar 800 metų prieš Kristaus gimimą. Chicago, Ill. 1899 \$0.50c

678 Rašto istorija. Pagal A. B. Schultzerį sutaisę Bernas. Aprašo koki būdu žmonės rašyti šėmoko, kaip išdėro sau raštą kiekvienas žmogus tauta, kokie buvo raštai senovėje daug metų prieš Kristų, kada žmonės vietoje rašto vario magelius ant šnūrų, išplaustymus ant medžio, iškapojimus ant akmenų, pėkė paveikslius, ir tt. neseniai dėjo iki šandieninio alfabeto (liary), su kuriuo dabar ga li parašyti kiekvienas žodį ir viską apkalbėti telp gerai, kaip ir gyvū žodžiu. Tai yra knyga, kuri ištikro krogū interesoja, parodydama kaip tobulinai svieto raštas. Chicago, Ill. 1905, pusl. 304 \$1.00

722 Trumpa senovės istorija. Pagal Prof. R. Vipper vertė iš rusų kalbos D. Su pavelkais senoviskų liėkanų ir 5-els spalvotais žemėlapiis (napomis). Yra tai tikrausia svieto istorija nuo seniausių laikų, daug metų prieš Kristaus gimimą iki nuolimo Rymo viešpatystės. Chicago, Ill. 1904, pusl. 305 \$1.25

851 Apie turty išdirbimą. Parašė Schram. Vertė S. M. Velkasis gildendantis politiską ekonomiją. Kokias kėlėlas išdirbimo turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atstiepla ant gyvenimo draugijos. Chicago, Ill. 1900, pusl. 139 \$0.35c

856 Aukos karės Dievui. Parašė Jonas Gražys. Ši knygelė aprašo kokios kada buvo karės, kas buvo jų prieštai, kiek biėdės padarė ir daro žmonėms ir kas į jį stumia. Chicago, Ill. 1902, pusl. 40 \$0.10c

861 D-ras J. Basanavičius. Lenkai Lietuvoje. Iš rusų kalbos vertė V. Gintautas. Nurodymai kaip lenkiška kalba sunaikinti ir sudomoruoti Lietuvą ir kaip ji lenkai lietuviystel sulgšial dienai. Chicago, Ill. 1903, pusl. 41 \$0.10c

946 Priedėlis prie lietuviško lietuvių mės. Raštelis gildendantis lietuvių reikalus po valdžia Rusijos ir po iėkme lenkystės. Chicago, Ill. pusl. 38 \$0.15c

1102 Auginimas ir maitinimas maži kūdikiai. Parašė J. Kulis, M. D. Chicago, Ill. 1907, pusl. 28 \$0.10c

1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernes, D-rą Noll ir kitus, sutaisę Bernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, patalsis apsaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti šėlybėje savo sveikatą, paliginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132 \$0.35c

1176 Pamatas Visokliam Reformui. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariausias raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštiniu leidimu vertė J. Laukis. Knygute suuro kad mēsa ir karkurė kiti telp pavadinai dūginanti valgiai, yra netinkanties žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113 \$0.30c

1210 Aritmetika. Sutaisę S. Škauskas. Lesgas budas išmōkti skaičiuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitlius. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 \$0.25c

1300 Rankvedis angliškios kalbos. Pagal Ollendorfą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiška knyga išmokimui angli

Neužilgio išeis iš spaudos

"LIETUVOS" KALENDORIUS

1908 metams

Sutaisytas Jono Ilgaudo

Prekė 25 centų.

[Ialpa:

Kalendoriškai dalia: Prie kiekvieno mėnesio padėtas laikas saulės ir mėnesio užtekėjimo ir auslėdimo šiose vietose: Baltimore, Boston, Chicago, Cincinnati, Denver, San Francisco, St. Louis, New Orleans, New York ir Philadelphia. Apart to pridėta gale kiekvieno mėnesio amerikoniškios šventės ir lietuviškos pamėnėjimo dienos. Laikas Suvenytose Valstyjose; Saulės ir

dimui, galite pasiskirti už
\$3100 iki \$40.00
Ant 35th STREET mūri-
nis namas, rentas \$46.00
ant mėnesio už \$45.00
Ant LYMAN & FARRELL
mūrinis namas — Štoras 2
luby už \$46.00
Ant 35 ir LOWE AVE. mū-
rinis — 2 luby, Štoras \$700
GRAND WORK, ILL. na-
mai su lotu arti 49 av. už \$200
EAST CHICAGO, ILL. Ge-
ri bižuiui namai už .. \$294
Kreipkitės pas.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St

